

»SLOVENE« velja
po pošti na vsi strani Jugo-
slavije in v Ljubljani:
za celo leto naprej... 84—
za pol leta... 42—
za četrt leta... 21—
za en mesec... 7—
za inozemstvo celotno K 95—
Sobotna izdaja:
za celo leto... K 15—
za inozemstvo... 20—

SLOVENE

Inserati:
Enostopna petlivrsta (59 mm
široka in 3 mm visoka ali nje
prostor)
za enkrat... po K 2—
uradni razglas, posilna
itd... po K 3—
Pri naročilu nad 10 objav
popust.
Najmanjši oglas 59/9 mm K 6—
Izhaja vsak dan izvenredno po-
nedeljek in dan po prazniku,
ob 5. uri zjutraj.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Recepti se ne vračajo; neuradna pisma se ne
sprejemajo. Uredn. telef. št. 50, upravn. št. 328.

Političen list za slovenski narod.

Uprava je v Kopitarjevi ul. 6. — Račun poštne bran.
Ljubljanske št. 650 na naročilo in št. 349 za oglede,
avstr. in češke 24.797, ogr. 25.511, bosn.-herc. 7583.

Katoliško akademični klub 'Dan' v Beogradu.

Beograd, 8. decembra. Danes se je tu-
kaj ustanovil jugoslovansko akademično
katoliško društvo »Dan«.

Italijanska nasilstva.

LDU Split, 12. dec. (DDU). Ker se
nadučitelj deške ljudske šole v Drnišu
Izak Crnjak ni hotel pokoriti povelju gu-
vernerja Milia, da dan obletnice prihoda
Italijanov v Dalmacijo praznuje, so ga za-
čele italijanske oblasti preganjati. Suspendi-
ran je od službe in te dni se je moral za-
govarjati pred vojaškim sodiščem v Zedru.
Da se ogne gotovi težki kazni, je bil prisil-
jen pobegniti. Nekaj dni prebiva tukaj.

Rusko uprašanje na londonski konferenci.

LDU London, 12. dec. (DunKU) Bo-
nar Law je izjavil v poslanski zbornici, da
se ruski problem nahaja med vprašanji, s
katerimi se bodo bavili Lloyd George, Cle-
menceau in italijanski minister za zunanje
posle. Na vprašanje, ali se bo zbornica na-
naznanil izid teh posvetovanj, je izjavil Bo-
nar Law, da je zelo dvomljivo, da bo prišlo
v tem oziru do gotovega končnoveljavnega
sklepa.

Samouprava indijskih pokrajin.

London, 11. dec. Poslanska zbornica
je v tretjem čitanju sprejela zakon o novi
organizaciji uprave v Indiji. Po tej za-
konski osnovi bodo 9 indijskih pokrajin
avtonomije v vseh upravnih in finančnih
vprašanjih.

Razpust vseh občinskih zastopov.

Popolno samoupravo uživa naše ljud-
stvo v občinah. V njih nima državna ob-
last nobenega svojega predstavnika. Ljud-
stvo se v občini samo upravlja v vseh za-
devih, ki jih ustava prepušča občinam.
Občinska uprava je neodvisna od vsako-
kratne vladne struje, njej je najvišja in-
stanca volja ljudstva, ki se izraža v vsako-
kratnih občinskih volitvah.

Kdor spoštuje voljo naroda, mora spo-
štovati tudi samoupravo občin. Kdor je
proti svobodnemu izražanju ljudske volje,
kdor hoče voljo naroda upreči v svoje
lastne vaje, bo skrbel, da uniči samo-
upravo občin in jih podvrže vladini volji.
Prava demokracija smatra za svojo sveto
dolžnost, da se nikjer ne vtesnuje samo-
uprava naroda, laži-demokracija jo one-
mogočuje, kjer jo more.

Naša laži-demokratska vlada, podprta
od dekadentnih socialdemokratov, je pred
kratkim ukinila vse samoupravne občine
na Hrvaškem in v Slavoniji ter upostavi-
la svoje gerente. Obenem je oktoirala nov
volilni red za mestne in kmetijske občine,
in naložila vladnih gerentov je, da izvršijo
volitve občin v korist laži-demokratov in
socialistov. Torej dvojni atentat se je zgo-
dil, atentat na samoupravo občin in na
svobodno izražanje ljudske volje.

Kar se je pred kratkim zgodilo na Hr-
vaškem, čaka v najbližji bodočnosti tudi
nas Slovence. Sedanjemu predsedniku de-
želne vlade dr. Žerjavu je bila avtonomija
občin kar od početka na poti, za to je
glaslo Uradnega lista prav pridno za-
čel razpuščati naše kmetijske občine. Pra-
vijo, da na posebno željo liberalne kmet-
ske filijalke, ki se z vsemi silami peha za
zastopstvo v novi liberalno-socialistični
vladi. Toda ti razpusti so le posamezni
udarci, le maloštevilne kapljice. Kakor na
Hrvaškem, se bodo tudi pri nas na Slo-
venskem kmalu razpustili vsi občinski od-
bori brez izjeme ter upostavili kot gerenti
zaupniki demokratsko-socialistične vlade.

Za mladega Žerjava bo poseben užitek, da
bo lahko razpustil tudi avtonomni zastop
mesta Ljubljane ter odstavil z županskega
stola svojega bivšega voditelja dr. Tavčar-
ja, ki je mladino vsled svoje poštenosti in
preudarnosti povsod na poti.

Samouprava občin bo ukinjena in ge-
renti bodo vodili občine, kakor bo to uka-
zovala in želela liberalna in socialistična
stranka. Glavna naloga gerentov bo se-
veda, da dobro izpadejo nove občinske vo-
litve, dobro za liberalce in socialiste. Kaj-
pada bo za nove volitve izšel nov volilni
red, kateri sicer ne bo pripustil voliti
kmetiskim in delavskim ženam, ki pa bo,
ker je drugače to pri nas nemogoče, upe-
ljal splošno, tajno in proporno volilno
pravo. Toda nov volilni red ne bo izde-
lan, pregledan in odobren od zastopnikov
ljudstva, kar bi bilo vsaj demokratično,
ampak ukazano, oktroirano nam bo od Pri-
bičevića, Kramerja in Kristana. Pri nas
ne vlada več narod, ampak majhna klika
demokratskih in socialističnih domisljav-
cev. Tako daleč smo prišli!

Slovenski narod mora pokazati, da vi-
soko ceni svojo samoupravo in svojo svo-
bodo. Zato mora že vnaprej posredovati
proti nazadnjaški in nedemokratski naka-
ni vladini! In če to ne bo odvrnilo vlade
od njene nakane, potem moramo storiti
vse, da v nobeni občini ne pridejo do ve-
ljave nasprotniki ljudske svobodne volje.
Povsod v občinah moramo pomesti z libe-
ralci, bodisi s samostojnimi ali nesamo-
stojnimi, ter s socialisti. Za samoupravo in
svobodo!

Dr. A. Gosar:

Socializem.

Monakovo, nov. 1919.

Socializem je pri nas strašilo za
vojne dobičkarje, pa še to lastnost bo kma-
lu izgubil, ako je še ni. Pozitivnega ve o
njem v širših krogih le malokdo kaj in še
tisto je pomešano z napačnimi predstava-
mi in pritlikinami, tako da lahko rečemo,
da pri nas ogromna večina tudi sploh ni-
ma pravega pojma o socializmu. Toda ne
samo preprostejši ljudje, tudi inteligenca
si v tem oziru večinoma ni na jasnem.
Vsakdo misli pri tem le prerad na social-
no demokracijo in brez nje po našem obi-
čajnem pojmovanju o socializmu sploh ni
mogoče govoriti.

Vzrokovi te nevednosti je več. Najprej
se pri nas za to vprašanje nismo nikdar
posebno zanimali, vsaj tako ne, kot bi bilo
treba. Dalje pa je k temu veliko pripo-
mogla naša »duševna razprtija«, vsled ka-
tere nismo dobili od zunaj niti najmanjše
duševne hrane. Da bi pa kar sami od sebe
sledili v splošnem razvoju na duševnem
polju, to je naravno nemogoče. V dobi,
kakršna je sedanja, ko se vse s tako na-
glico razvija in ko se tudi najvažnejši po-
javi izpreminjajo ter dobivajo vedno novo
obliko in vsebino, pa se še toliko bolj ob-
čuti, ako smo — četudi za razmeroma
kratko dobo — odtrgani od ostalega sveta.
Tako se je zgodilo, da nam naša izoli-
ranost ni povzročila samo občutne gospo-
darske škode, marveč smo tudi v dušev-
nem razvoju ostali za zunanji svetom.

Angleški in francoski »Economist«
imata gospodarska poročila s statističnimi
podatki s celega sveta, tudi iz dežele, kjer
je vsaj toliko nereda kot ga je pri nas, n.
pr. iz Rusije, posebej iz Sibirije, Kavkazije,
Ukrajine, zlasti tudi iz Ogrske, Bolgarske
in Grčije, samo o Jugoslaviji ni najti v njih
niti besedice. Švicarske socialne politične
revije vedo poročati o socialni zakonodaji
vseh držav, iz njih lahko poznamo, da je
že po vsem svetu upeljan 8 urni delavnik
— samo Jugoslaviji se nikjer ne omenja.
Celo v nekem internacionalnem poročilu
o delavskem gibanju je bila izpuščena iz-
med evropskih držav edino — Jugoslavija.
Gospodarska škoda, ki jo trpimo radi te
odrezanosti od ostalega sveta je ogromna.
Zal, da se človek tega še le takrat prav
zave, ko prestopi domačo mejo in vidi,
kakšna revščina vlada drugod. Takrat šele
prav spozna, kako dobro bi bilo, ako bi
stopili nekoliko v stik s svetom, ter bi

skušali inozemcem pojasniti in pokazati,
da naša krona ni nemška, marveč da je
neprimerno več vredna. Kurz naše krone
je najbolj drastičen dokaz, kako nam manj-
ka finančnih zmožnosti.

Nič manjša pa ni škoda, ker smo tako
dolgo duševno odtrgani od inozemstva.
Ako bi se pri nas pojmi vsaj za silo raz-
bistrili, bi bilo brezdvoma lažje urediti no-
tranje življenje v državi kot je sedaj.

Prav umevan socializem bo za bližnjo
bodočnost temelj stanovitnega družabnega
reda. Toda, kdo ve, kaj je »prav umevan
socializem«? Dokler misli pri nas 95% lju-
di pri besedi socializem na socialno demo-
kracijo, dokler pomeni socializacija večini
ljudi isto kot podraževanje, toliko časa je
izključno, da bi postali edini v tem, kaj ho-
čemo, toliko časa je izključno, da bi do-
bili večino, ki bi bila zmožna ustvariti res
kaj trajnega. Prenapetih sanjačev, kakor
tudi zakrknjenih sebičnih reakcionarcev
tudi potem ne bo manjkalo, kakor jih ne
manjka nikjer, toda za pameten, na res-
ničnem socializmu sloneč program, se pri
ljudih, ki vsaj nekoliko umevajo svoj čas,
gotovo dobi potrebna opora.

Koj ob svojem prihodu v Nemčijo sem
si kupil novo takrat izdano Wilbrandt-ovo
knjigo: Socialismus. Gotovo je v nji pisa-
nega marsikaj, kar ne drži, kar je preveč
idealno — veda sanjava, toda vredno je,
da jo človek čita, ker je najti v nji o soci-
alizmu marsikaj, česar pri nas ogromna ve-
čina ne ve, pa bi bilo prav in dobro, ako
bi vedeli oni, ki se zanimajo za javno živ-
ljenje.

Samo par stavkov: »Socialna demo-
kracija in socializem sta dve popolnoma
različni stvari. Socialna demokracija stare
smeri ima samo enega pravega sovraž-
nika, ta je socializem, kot se nam kaže
s svojim praktičnem delovanju. Doktri-
narna socialna demokracija se da prema-
gati edino le v socializmu.« — »Ničesar
ni, kar bi bilo tako malo socialnodemo-
kratično kot je konsumna organizacija
(Konsumgenossenschaft). Socialna demo-
kracija je slojni boj; ona je politika pod
tem geslom: konsumna organizacija pa je
socializem brez slojnega boja.« — In ko
razlaga, kaj je socializacija, poudarja zopet
in zopet, da ni ter ne sme biti podražje-
nje, ker bi se sicer ne mogli ubraniti slabih
posledic, ki so združene z vsakim držav-
nim obratom.

Pozneje sem čital še več drugih del
te vrste. Povsod ista misel: Socializem in
stara socialna demokracija nista eno in
isto; socializacija ni podraževanje, marveč
podruževanje, z drugo besedo organi-
zacija produkcije in konsumu.

Na kratko, v par besedah ni mogoče
popolnoma pojasniti, kaj pomeni organiza-
cija v tem smislu, toda to tudi tukaj ni
moj namen. Poudariti hočem le, kako silno
potrebno bi bilo, da bi se tudi pri nas
pojmi zbistrili in zjasnili, da bi tudi mi
pričeli čimprej prav umevati svojo nesrečo:
da bi vedeli in umeli, kaj tirja od nas naš
čas. Kajti edino tako bo mogoče priti po
ravni, kratki poti do cilja, ki ga moramo
prej ali slej doseči.

Vojni ujetniki.

Postopanje z jugoslovanskimi vojnimi uje-
tniki v Italiji.

Interniranci, ki se vračajo iz Italije,
pripovedujejo strašne podrobnosti o postop-
anju italijanske soldateske z jugoslovans-
skimi ujetniki. 40.000 teh nesrečnikov je
porazdeljenih v centurije po sto mož ter
morajo izvrševati najtežja dela širom Itali-
je. Postopa se z njimi slabše nego je postop-
ala nekdanja Avstrija s talci in interni-
ranci v Thalerhofu.

Ni dovolj, kar je danes ugotovljeno in
kar je dokazal in priznal neki italijanski
list, da se je od tistih 30.000 nesrečnikov,
ki so se rešili z begom preko Albanije, re-
šilo z otoka Asinora samo 5000, ni dovolj
ni to, da so nastala v okolici Verone cela
nova pokopališča žrtev italijanskih barba-
rov, tudi jih italijanska vojaška oblast uni-
čuje, zapira, preganja in izstraduje. Do se-
daj naš narod ni vedel, kaj je z njegovimi
brati, otroci, očeti. Danes moramo opozo-

riti najširšo našo javnost, da preti našim
vojnim ujetnikom najstrašnejša smrt izstra-
danja, da pomeni vsako obotavljanje smrt
stotine naših bednih ljudi, da je sploh ve-
liko vprašanje, koliko teh nesrečnikov se
bo vrnilo in koliko jih bo sposobnih za de-
lo in življenje.

V nekaterih centurijah so živeli v naj-
večji zimi in snegu v taborih po cele mesce
in to nekaj tisoč metrov nad morjem, za
hrano so dobili pol hleba kruha in vodo.
Na prehodu skozi Gardolo se je ustavila
taka centurija v koncentracijskem taboru
naših vojnih internirancev. Naši interniran-
ci so bili ravno povečerjali in po deskah je
ostalo nekaj mrvic polente in po posodah
skorja kuhane polente. Izstradanci so po-
strgali z noži deske in hlastno pojedli to
mešanico drobtin in lesa. Zastonj je vsak
apel na kulturo in humaniteto, zastonj
vsak opomin na dolžnosti kulturnega sve-
ta. Tudi danes velja stari pregovor poma-
gaj si sam in Bog ti bo pomagal.

Med tem ko živi zgornjih desetisočev
našega naroda v razkošju, obilici in veri-
ništvu, poginja najboljši del našega naroda
v zasedenih krajih, naša mladina propada
v centurijah in koncentracijskih taborih —
po mestih pa zabave, zabave zabave. P. P.

Za monarhijo v Nemčiji.

LDU Dunaj, 11. decembra. (ČTU) Član
angleške poslanske zbornice Lander, ki je
pred kratkim prepotoval Nemčijo, je re-
kel v poslanski zbornici, da je opazil po-
vsod, da se protirevolucionarno gibanje
močno širi. Kraljeva stranka v Nemčiji ra-
ste vsak dan in ako cesarja ne bodo posla-
li na Sv. Heleno, se bo vrnil kot pruski
kralj.

Tirolska k Bavarski.

LDU Dunaj, 11. decembra. (ČTU) »Wie-
ner Morgenzeitung« poroča, da je bila re-
solucija tirolskega deželnega zbora za
združitev z Bavarsko sprejeta in da so jo
telefonirali dr. Rennerju v Pariz s prošnjo,
da jo predloži vrhovnemu svetlu in jo tam
zastopa. Parlamentarna vest pravi, da sma
trajo v dunajskih krogih, da hoče tirolsk
deželni zbor v svoji resoluciji gospodarsko
pritiskati na entento.

Boji na Ruskem.

LDU Moskva, 12. dec. (DunKU -
Brezžično). Frontno poročilo z dne 11. u
m.: Na zapadni fronti luti boji. Pri teh bo-
jih je pobegnilo mnogo dezertierjev k nam.
Na južni fronti so rdeče čete napredovale
preko Berdičeva in stoje 25 vrst južno-
vzhodno od Žitomira. Po ljutem boju smo
bolj vzhodno vrgli sovražnika nazaj. Rde-
če čete so napredovale do 30 vrst severno-
zapadno od Harkova. Severno od Caricina
smo prekorčili Volgo. Na vzhodni front
so rdeče čete oddaljene še 44 vrst od Se-
mipalatijska. Pred tremi dnevi so to me-
sto zasedli boljševiški uporniki. Ob sibir-
ski železnici stoje rdeče čete 110 vrst za-
padno od Novonikolajevska. Napredovanje
na obeh straneh železnice se nadaljuje.

Smrtne obsodbe v Budimpešti.

LDU Budimpešta, 12. dec. (DunKU).
Danes ob 10. dopoldne se je izrekle sodba
v obravnavi proti teroristom. Sodišče je
obsodilo 14 obtožencev na smrt na veša-
lih, ostale pa na ječo od 4 mesecev do 12
let.

Italijanski ministrski posvet.

LDU Rim, 11. decembra. (DDU) Na
poslednji seji italijanskega ministrskega
sveta so prisostvovali vsi ministri razen
zunanega ministra Scialoja, ki se mudi v
Parizu. Bavili so se izključno z vprašanji
zunanje in notranje politike. Predsednik
Nitti je podal poročilo o mednarodnem po-
ložaju po vesteh, ki sta jih poslala minister
Scialoja in poslanik v Washingtonu. Kar
se tiče notranje politike, se je obravnaval
položaj države z ozirom na dnevne dogo-

ke. Predsedniku ministrskega sveta se je poveril mandat, da se drži politike, ki se mu zdi najprikladnejša v tem težkem času. Naposled se je svet bavil z reškim položajem.

Razna poročila.

Za prehrano Avstrije.

LDU Pariz, 12. dec. (DunkU). Seja organizacijskega komiteja reparacijske komisije, na kateri bi bili avstrijski državni kancelar dr. Renner in njegovi sodružniki poročali o položaju v Avstriji, bi se morala otvoriti ob 16. uri. Šele pri vstopu državnega kancelarja v poslopje ministrstva, ki ga vodi minister Loucheur, predsednik komisije, so sporočili, da je bil minister v zadnjem trenutku pozvan v London. Seja se je vsled tega vršila pod predsedstvom italijanskega delegata, državnega ministra Bertolinija. Bertolini je otvoril sejo z nastopno izjavo: »Reparacijska komisija pozna žalostni položaj Dunaja in Avstrije. Da se za bližnjo bodočnost takoj odpomore bedi, se bo nakupilo za ostanek ameriškega kredita za živila v znesku 3 in pol milijona dolarjev v Trstu se nahajajoče žito, približno 30.000 ton, in se bo kar najhitreje transportiralo v Avstrijo. Državni kancelar dr. Renner in državni tajnik dr. Löwenfeld Russ sta nato v francoskem jeziku podala svoja poročila. Posvetovanja se bodo nadaljevala jutri ob 10. uri dopoldne. Na tej seji bo državni tajnik za finance podal svoj ekpoze.

Surni delavnik v Avstriji.

LDU Dunaj, 11. decembra. (ČTU) Odbor za socialno upravo je danes sprejel zakon o osemurnem delavniku.

Švicarji proti avstrijski vladi.

LDU Curih, 10. dec. (ČTU) Glede na potovanje kancelarja dr. Rennerja v Pariz, pišejo švicarski listi strastno proti dunajski vladi in jo deloma hudo napadajo zaradi združitve Predarlske s Švico, ki bo v času dr. Rennerjeve odsotnosti važen predmet pariških razprav.

Grki zasedajo Epir.

LDU Curih, 11. dec. (ČTU) Grške čete zasedajo epirski trikot.

Raznoterosti.

LDU Sarajevo, 11. decembra. Po daljši debati je snoči sklenil začasni občinski odbor, da občina prevzame v svojo režijo plinaro.

LDU Sarajevo, 11. decembra. Da bo mogla železnica prevažati več blaga, bo železniško ravnateljstvo začasno zmanjšalo število prometnih potniških voz. Od 12. t. m. dalje bodo vsled tega ustavljeni nekateri osebni vlaki.

LDU Rim, 12. decembra. (DunkU-Brezžično.) General Zupelli, predsednik medzavezniške komisije za izvedbo vojaških pogojev mirovne pogodbe z Avstrijo je odpotoval v Pariz, da se posvetuje z vrhovnim svetom.

LDU London, 12. decembra. (DunkU-Brezžično.) Prvi lord admiraltete je včeraj predložil poslanski zbornici proračun za mornarico za leto 1920. Proračun znaša 157 milijonov funtov, t. j. 167 milijonov funtov manj kot lani.

LDU Haag, 12. decembra. (DunkU.) Minister Haemskerk je v zbornici izjavil, da mu ni ničesar znanega, da se namerava naseliti na Holandskem več nemških knezov ali sorodnikov bivšega cesarja.

da, ravnatelj ptujske gimnazije. Socialpartiotje bi poslali v vlado Prepeluha, Jakliča in Golouha, liberalna kmetska filialka Ureka.

+ **Odgodenje parlamenta.** Demokrati vsak dan odgajajo parlament. Po najnovejših poročilih bo odgojen, ko se vrne regent iz Pariza. Jutri bo seveda zopet druga verzija.

+ **Pokrajinski zbori.** V Belgradu liberalci dosledno tajijo, da so za pokrajinske zbornice v mirno gledajo, kako izreka Svetozar Pribičević radi te naše zahteve veliki anatema nad našo stranko. Doma govori seveda drugače. Dr. Kukovec piše v »Novi Dobi«: »Ker nima moč še pokrajinskih zborov, ki bi bili nosilci vlade, zagotovljena je vladi neka opora pri ljudstvu« itd. Doma za pokrajinske zbornice, v Belgradu proti, temu se pravi: politična značajnost!

+ **Liberalna nesramnost.** Glasilo načelnika demokratske stranke dr. Kukovca v Celju »Nova Doba« poroča o monarhistični agitaciji v Avstriji in Madžarski ter zlobno končuje: »Torej ni čuda, da našim klerikalcem Beograd ne diši več!« Skrajno nepošteno je, da se celi stranki, ne da bi dala za to najmanjši povoda, zaluči tako težka insinuacija lahkomišelnosti in brez vsakega poskusa dokazovanja v obraz. Nesramno pa je, da se to zgodi v trenutku, ko socialpatriot Kristan v imenu demokratske vlade snubi za ljubezen Avstrije in za to obeta tudi nam nujna in potrebna vsakdanja živila. Nesramno je tudi pripovedovati, da naša stranka ne mara v Beograd, ko pa ravno ona zahteva delo v parlamentu, a demokratska stranka ga do neč!

+ **Denunciantstvo v klasju.** Svobodumna demokracija nas osrečuje z žandarmerijo, policajstvom in denunciantstvom. Profesor Jarc je pred kratkim govoril na shodu v Vojniku. Celjska »Nova Doba« je sedaj tako ljubezniva, da denuncianti opozarja šolsko oblast na tega »vzgojitelja mladine«. Fej, demokratski ovaduh!

+ **Kramer podpira svoje.** »Beogradski Dnevnik« napada ministra dr. Kramerja, ker je poslal v Pariz svojega klubovega kolega prof. Agatonovića, da regulira vprašanje dijakov-študentov trgoveškega ministrstva v Franciji. To regulacijo bi lahko izvršilo prosvetno odeljenje v Parizu in sicer brezplačno. Kramerjev kolega pa dobi vsak dan 100 frankov dnevnice in prosto vožnjo. Obenem povede g. profesor svojo hčerko na pariški konservatorij. Tako »B. Dnevnik« glasilu demokratov!

+ **Ministri potujejo.** Belgrajska »Pravda« piše, da si je socialistični minister Bugšeg postavil posebnega pomočnika »pošto ministra namerava, da češče potuje...« Na potu dobivajo ministri baje 100 dinarjev dnevnice. Proletarec Bugšeg hoče torej češče potovati.

+ **Valutno vprašanje.** V komisiji za izmeno krone v dinarje sedi tudi slovenski liberallec Brezigar.

+ **Pribičević večji državnik kot Lloyd George.** V Manchesteru je govoril Lloyd George o notranji politični situaciji ter izjavil, da še ni prišel trenutek za strankarske boje. Tekoča vprašanja se dajo bolje rešiti po koalicijski vladi. Pribičević pa je svoje demokrate nagnal že meseca februarja v strankarsko borbo ter noče čuti o nobenem strankarskem premirju.

+ **Položaj v Prekmurju.** Prijatelj iz Prekmurja, ki se je nekaj časa mudil v Ljubljani, nam poroča: V Prekmurju je zdaj mirno, odkar so redarji in orožniki odbili napad ogrskih tolp na mesto Lendavo. Boj je trajal od 6. do pol 8. ure zjutraj. S strojnimi so naši odbili napad, tolpe so pobegnile. — Ljudstvo je zelo narodno zavedno in noče o Mažarih nič več slišati. Druginja je pa v Prekmurju velika, mesa ni dobiti, kakor tudi ne sladkorja in soli. Pomanjkanje mesa in druginja živil je timbolj zagonetna, ker imajo ogrski grofi na svojih veleposestvih veliko živine in ogromne zaloge živil, ki pa ne pridejo med ljudi. Če bi prišlo do ljudskega glasovanja, se ni bati, da bi glasovalo ljudstvo za Mažare, katerih ne mara, ker se še dobro spominja, kako so je tlačili. Za varnost je dobro preskrbljeno. Kjer je bila pod Mažari ena, so zdaj 3 orožniške postaje. Velika nadloga so cigani, ki jih pa varnostni organi pridno preganjajo in jih sodišča ostro kaznujejo.

+ **Osek — Kropa.** Nedavno je bil boljševiški državni pravdnik dobil ovadbo, da je tamonja »Zemaljska banka« s ponarejenim pečatom nekega sodnega urada žigosala za 10 — po drugih vesteh celo za 50 — milijonov kron vtihotapljenih avstrijskih in madžarskih bankovcev, ki jih je nato spravila v promet. Državni pravdnik je dal takoj izvršiti v banki preiskavo, ki je ovadbo v polni meri potrdila, nakar so zaprli bančnega ravnatelja Sorgerja, podravnatelja Vodičko in več uradnikov. Toda tak-le bančni ravnatelj z mogočnimi zvezami na vse strani ni da bi sedel v ječi. In res so ga kmalu izpustili, dasi je njegova krivda popolnoma dokazana. Preiskava proti Sorgerju se sicer nadaljuje, a mož — bankir se bo že znal izvit roki pravice — če ne drugače, pa z begom. Sedaj pa po-

slušajte: ta — le osječki gorostasni slučaj vsporeja ljubljanska »Jugoslavija« s kropskim in pravi, da sta oba enako kaznjiva in škodljiva!

+ **Nakane bivšega črnogorskega kralja Nikole.** Belgrajska »Politika« objavlja faksimile nekega pisma bivšega črnogorskega kralja Nikole, v katerem se dogovarja z »ministrskim predsednikom« Plamenem, kako bi na prikrit način zapustil Francosko in šel v Italijo, kjer bi s pomočjo ital. vlade pripravil vrnitev v Črnogoro, če treba v spremstvu italijanskih čet. »Politika« nujno opozarja na ta kovarstva bivšega črnogorskega kralja, ki naj se pravočasno zatro, da v Črnigori ne bo zopet brez potrebe tekla kri. List javlja dalje, da so te dni Črnogorci sami razkropili in uničili večji oddelek Nikolajevih band, ki so plenile po Črnigori.

+ **Agrarna reforma za Srbijo.** Kakor znano, se določbe v agrarni reformi ne nanašajo na Srbijo. Sedaj zahteva list »Selo«, da se naj razširi agrarna reforma tudi na Srbijo, kjer se nahajajo velika posestva Purica, Kuzmanovića, Jeftanovića Škorića i. t. d.

+ **Proti uvedbi mestnega komisarijata v Zagrebu.** Klub večine razpuščenega mestnega odbora v Zagrebu je imel 6. t. m. sejo, na kateri je sklenil, da nobeden njegov članov ne sprejme sodelovanja pri absolutistični mestni upravi. (Mestni komisar je bil nekaj članov pozval, da sodelujejo v mestnih odsekih.)

+ **Vojna odškodnina Srbiji.** »Beogradski Dnevnik« poroča: More se reči, da je regentova misija v Parizu popolnoma uspela. Naši novi kraji (to je bivše avstro-ogrske pokrajine) so izenačeni glede plačevanja s Čehoslovaško in Poljsko. Srbija bo zase dobila iz reparacijskega fonda odškodnino, katere višina še ni določena. Sedaj se dela na to, da se nam da takoj gotova vsota na razpolago v imenu odškodnine. Na to so zavezniki že pristali. Mi smo zahtevali 2 milijardi, kakor pa izgleda, na to ne bodo pristali in bodo dali znatno manjšo vsoto. Ta denarna pomoč bo vplivala blagodejno na ureditev naših financ kakor tudi na našo gospodarsko povzdigo.

+ **Obnovitev diplomatskih zvez med Vatikanom in Francijo** je glasom dunajskih vesti pred durmi. Kot prvi kandidat za mesto francoskega poslanika se imenuje bivši poslanec Lazar (Žid), ki se je baje vedno odločno potožal za prijateljske zveze med Francijo in sv. stolico.

+ **Ljudsko štetje v Požunu.** Češke oblasti so v Požunu izvršile ljudsko štetje, glasom katerega stanuje tamkaj 26.000 Čehoslovakov, 22.000 Mažarov in 30.000 Nemcev.

+ **Kulturni boj na Češkem.** Češko-slovaška kapitalistično-socialistična vlada je izdala naredbo, da v okrajnih in deželnih šolskih svetih nima katoliška Cerkev več pravice do zastopstva. — Za to se trudijo ti kapitalisti in socialisti. Da bi pa ljudstvu pomagali, jim ne pride na um. Državno gospodarstvo tam propada kakor pri nas. Da zakrije svoja zločinska dejanja nad ubogim in lačnim ljudstvom, pita javnost s protiklerikalnimi frazami in s kulturnim bojem. Lepe sadove rodi povsod kapitalistično-socialistična zveza!

+ **Velik shod češko-slovaške Kmetске zveze** za Moravo se je vršil dne 24. novembra v Brnu. Na zbor je došlo tudi 6 poslancev češko-slovaške krščanske Kmetске zveze. Krščanski kmetje so protestirali proti nasilju, ki ga na Čeho-Slovaškem izvršuje ondotna liberalno-socialistična vlada na kmetskem ljudstvu, posebno na Slovaškem, kjer hočejo izvršiti volitve tako, da bi bile kmetske in delavske žene izključene od volilne pravice. Prav tako kakor pri nas! Kmetje so zahtevali, da se čimprej razpišejo volitve, ki se jih liberalno-socialistična vlada tam prav tako boji kakor pri nas. Sploh češkega malega kmeta ondotna vlada na korist agrarnih kapitalistov ravno tako žali in tlačil kakor pri nas. Samo ta razloček je, da se kapitalisti, ki so tam na vladi, zovejo agrarci, pri nas pa demokrati. Socialisti pa so za birača v službi kapitalistov tukaj in tam.

+ **Strah češke vlade pred katoliškim imenom.** Češko-slovaška vlada, ki obstoji iz veleposestnikov in socialistov, se naravnost boji vsega, kar je katoliško. Na obletnico osvobojenja češkega naroda je zastopnik Češko-Slovaške v Londonu priredil slavnost v počast osvobojenja. Vršila se je pri tej priliki tudi cerkvena slovesnost, a ne v katoliški cerkvi — to bi dišalo češkim svobodomislemcem preveč po klerikalizmu —, ampak v protestantski. Rajši protestant ali Turek, le katoličan ne! To je geslo kapitalističnih in socialističnih svobodomislecev.

+ **Kdo je hotel svetovno vojno.** To vprašanje je v časopisju zopet enkrat na dnevnem redu. Povod diskusiji je dal — hote in ne hote — Kautsky, kateremu je bila svoj čas uradno poverjena naloga, da prouči in objavi dotične nemške diplomatske listine. Knjiga še ni izšla, pač je te dni »Times« objavila važne odstavke tega dela, iz katerih jasno izhaja bistvena krivda Avstrije in Nemčije na svetovni

vojni. Zelo značilne so opazke, ki jih je na listinah delal bivši cesar Viljem; iz njih se vidi, kako težko je mož čakal, da se dvigne s svojo vojsko. Avstrijski zunanji minister Berchtold mu je bil v tem najboljši zaveznik. Tako je nemški poslanik Tschirschky 8. julija 1914 poročal v Berlin: »Grof Berchtold je rekel, da bo svojemu cesarju vsekakor svetoval, naj se zahteve na Srbijo sestavijo tako, da bodo popolnoma nesprejemljive.« Istega dne je brzojavil poslaniški svetnik princ Stolberg: »Grof Berchtold upa, da Srbija avstrijskih zahtev ne bo sprejela. Čisto gotovo pa v tem oziru vendar ni; vendar misli, da si smemo ob praktični izvršitvi v Belgradu stavljenih zahtev dovoliti dalekosežno vmešavanje.« Gospodje so bili brez potrebe v skrbeh: želja po vojni se jim je v polni meri izpolnila. Končni uspeh je bil seveda popolnoma drugačen, nego so bili pričakovali. — Nemci so nad Kautskym skrajno ogorčeni, da je v sovražnem inozemstvu pred izidom celotnega dela objavil za Nemčijo najbolj obtežujoče stvari. Kautsky pa se pere in pravi, da indiskretnosti ni zakrivil on ter da je »Times« več stvari zavila. Glavna krivda se pripisuje založniku Cassirerju.

Dnevne novice.

— **Umrli** je nenadoma župnik Anton Žnidaršič v Dragi dne 9. decembra. Pokopali so ga 11. dec. R. I.

— **Nenadoma umrl** je 11. t. m. v Mariboru top. povelj. major Dragopoh. Pogreb bo v nedeljo, dne 14. t. m. ob 3. uri popoldne v Mariboru.

— **Jesenice.** Dram. odsek Kat. del. društva priredi v nedeljo 14. t. m. »Mater svetega veselja«, spisal S. Sardenko. Več partij je na novo vglasbenih. V nedeljo dne 21. dec. se predstava ponovi!

— **Izpremembe v osebju finančne uprave.** Premesčeni so: Fran Starin, višji davčni upravitelj in vodja davčnega okrajnega oblastva v Kočevju, v Ljubljano; Fr. Kratner, davčni upravitelj v Kamniku, za vodjo davčnega okrajnega oblastva v Kočevju; Josip Perne, davčni upravitelj v Radovljici, za vodjo davčnega okrajnega oblastva v Ljutomeru.

— **Kranjska hranilnica.** V zadnji ravnateljstveni seji so se dovolila sledeča darila za dobrodelne in kulturne namene: Vincencijevi konferenci Marijinega oznanenja 300 K; Vincencijevi konferenci pri sv. Jakobu v Ljubljani 300 K; Stolni konferenci Vincencijeve družbe 300 K; Družbi sv. Vincencija Pavlanskega za prostovoljno oskrbovanje ubožcev in mladinsko varstvo v Ljubljani 1000 K; Elizabetni konferenci pri sv. Jakobu v Ljubljani 200 kron; Elizabetni konferenci Marijinega oznanenja v Ljubljani 300 K; Elizabetni konferenci župnije sv. Peter 300 K; Vincencijevi konferenci Karmelske Matere Božje za Selo-Moste 200 K; Vincencijevi družbi v Kamniku 200 K; Konferenci sv. Antona na Viču 200 K; Društvo gospa krščanske ljubezni v Ljubljani 1500 K; Škofiškemu društvu za varstvo otrok v Ljubljani 5000 K; Društvu za otroško varstvo in mladinsko skrb 500 K; Evangeliskemu gospejnemu društvu 300 K; Hiralnici sv. Jožefa v Ljubljani 300 K; Ljudski kuhinji v Ljubljani 1000 K; Zvezi škotistov v Ljubljani 100 K; Strokovnemu in podpor-nemu društvu trgovskih in podjetniških uslužbencev 100 K; Bolnici usmiljenih bratov v Kandiji 2000 K; Podpernemu društvu čevljarskih pomočnikov v Trzinu 200 K; Vzgojevalnemu in izobraževalnemu društvu »Domovina« za dijaško kuhinjo 1000 kron; Uršulinskemu samostanu v škofiji Loki 200 K; Uršulinskemu samostanu v Ljubljani 3000 K; Družbi sv. Cirila in Metoda v Ljubljani 1000 K; Ravnateljstvu muzeja »Rudolfinum« 2000 K; Glasbeni Matici v Ljubljani 6000 K; Dijecezanskemu Cecilijemu društvu 300 K; Slovenskemu planinskemu društvu 1000 K; Katoliškemu društvu rokodelskih pomočnikov 300 K. Skupaj 29.100 K.

— **Iz bodočega urada za nadzorovanje verižništva** in tihotapstva. Vodja navedene urada postane policijski svetovalec v Prekmurju Keršovan. Predpriprave za njega vodi g. Habe, ki bo imenovan za krajnega policijskega nadzornika.

— **Akcija za naše dobrovoljce.** Poverjenišтво za socialno skrbstvo dobi te dni iz Belgrada 300 parov čevljev in 100 koecev, da jih porazdeli med dobrovoljce. Res potrebni upravičenci naj vložijo prošnje Društvu jugoslovenskih dobrovoljcev v Ljubljani, ki prošnje vidira in vidirane pošlje najpozneje do 22. t. m. na gorenje poverjeništvu. Kdaj in kje bo razdeljevanje, bo pravočasno naznanjeno. Pri razdeljevanju bo sodeloval odposlanec Društva jugoslovenskih dobrovoljcev.

— **Jaklič: Ljudske povesti.** Ta knjiga je izšla v Novi založbi v Ljubljani in je pripravno berilo za naše ljudstvo po dežli. Franc Jaklič je pisatelj, ki zna v poljubnem tonu in v preprostem, lahko umljivem jeziku pripovedovati zgodbe naših kmečkih ljudi in jih opisovati take, kakršni so v njih dejanju. Posebno važnost polaga

Politične novice.

+ **Shod v Kamniku.** Jutri, v nedeljo, ob 3. popoldne, bo v Kamniku shod Jugoslovanske Kmetске Zveze. Govore poslanci Brodar, Sušnik in Štrcin. Shod bo v Kamniškem domu.

+ **Oktroiranje občinskega volilnega reda.** Celjski dr. Kukovec piše v zadnji »Novi Dobi«: »Prvo dejanje nove vlade slovenske bode razpis občinskih volitev v vseh občinah po dosedanjem volilnem redu, ki bode pa spremenjen v tem smislu, da nam prinese splošno, enako in tajno volilno pravico z zaščito manjšin.« Pričakovati nam je torej oktroiranja novega občinskega volilnega reda! Demokratije na parlament niti ne mislijo. Absolutizem je njihovo geslo! Pri dr. Kukovcu nam je averzija proti parlamentu razumljiva, kajti mož je hodil po domovini, ko je njegovi vladi v parlamentu manjkal kvorum, za katerega dela vlada sedaj ne različne Kukovec, ampak opozicijo odgovorno.

+ **Slovenska vladna kriza.** Pogajanja med demokratsko in socialpatriotično stranko ne napredujejo. Misli se tudi na to, da bi se poverjeništvu za notranje zadeve nevtiraliziralo pod vodstvom uradnika Baltiča iz Beograda. To bi bila pač slaba »nevtalizacija«, kajti Baltič je izmed najzagrizenejših liberalcev in njegove metode so znane uradništvu iz črnodeljske, slovenjgraške ter brežiške afere. Kot zastopnik struje »Slov. Naroda« bi naj vstopil v vlado dr. Ravnihar. Za uk in bogočastje se misli »žrtvovati« demokrat Vaj-

na resničnost in na plastične opise, ki so se mu skozi in skozi posrečile. Njegovi ljudje so resnični in govore jezik, kot ga govori preprosto ljudstvo v resnici. Pridno sežite po knjigi, ki obsega dve zanimivi povesti.

— **Oddaja učiteljskih služb.** Poziv. Abiturienti učiteljske in absolventi počitniškega tečaja, ali pa učitelji begunci, ki še nimajo učiteljskih služb, naj se nemudoma zgledajo na višjem šolskem svetu v Ljubljani. — Predsednik: Vadjal, I. r.

— **Koliko se je kolekovalo denarja?** »Riječ SHS« poroča, da se dosedaj v področju zagrebške podružnice avstro-ograrske banke ni kolekovalo 1 in pol milijarde kron, temveč samo pol milijarde, a odvezlo se je 100 milijonov kron. Tudi drugod se je manj kolekovalo denarja kot se je pričakovalo. Tako so n. pr. v Zemunu kolekovali samo okoli 60 milijonov, a v Rumi nekoliko več, da si pričakovali, da bo v Rumi blizu pol milijarde.

— **Odlikovani srbski vojni slikarji.** Regent prestolonaslednik Aleksander je odlikoval vojne slikarje vrhovnega poveljništva Kosto Mihčevića, Mihajla Milovanovića, Miloša Golubovića, Stevo Milosavljevića in Zivorada Nastazijevića z redom sv. Save 5. vrste.

— **Železniški tatovi.** Zagrebška policija je 10. t. m. priredila lov na državnem kolodvoru v Zagrebu in ob njegovi progri. Aretirala je 29 oseb, ki so jih zalotili pri tatvini drva in premoga iz vagonov, ki stoje na progri.

— **Ureditev avtomobilne vožnje v Zagrebu.** V Zagrebu je stopil v veljavo sklep mestne občine, glasom katerega sme znati število najemnih avtomobilov največ 100. Cene za vožnjo so naslednje: Za prvih 5 minut vožnje 21 K, za vsakih nadaljnjih 5 minut 15 K. Za prvih 10 minut čakanja se računa za vsako minuto 1 K, za vsako nadaljnjno minuto do pol ure 1 K 60 vin. in za vsako nadaljnjno minuto čakanja 3 K 20 vin. Vožnja v strme dele mesta in okolice se podraži za 20 odstotkov.

— **Brezlična brzovajna postaja v Banji pri Belgradu** je dovršena in je začela 8. t. m. poslovati. Zaenkrat ima zveze samo s Parizom in Carigradom.

— **Umor na Cetinju.** Tudi dne je nekdo ustrelil predsednika kasacijskega sodišča Držica na Cetinju. Morilec je čakal Držica pred sodiščem in ga ustrelil iz revolverja.

— **Jamčenje železnice.** V Uradnem listu dne 13. junija št. 106 je bila objavljena naredba, da železnice od 1. julija t. l. naprej ne jamčijo za popotno prtljago in brzovozno blago več kakor v znesku 30 K od kilograma. Stranke ta naredba zelo oškoduje, ker tudi zavarovalnice ne jamčijo več, kakor železnice.

— **Prijeti kolodvorski tat.** Srbski vojak Ilija Todorović je okradel v vlaku vinškega trgovca Frana Kuralta, ki je javil tatvino ljubljanskemu policijskemu ravateljstvu, katero je poizvedelo, da se je Todorović odpeljal v Zagreb. Poslujoči policijski adjunkt Modic je vso zadevo telefonično sporočil v Celje, odtam se je odpeljal v Zagreb detektiv Verčovnik, ki je aretirali Todorovića v zagrebški bolnišnici. Pri Todoroviću so našli še 650 kron, ostali denar je pa skril pri neki ženski. Spisi so se odstopili vojaški oblasti v Zagrebu.

— **Izpred deželne sodišča v Ljubljani.** Gostilničarka in trgovka Marija Strah iz Gornjega Kašlja je kupila od vojakov 2 sodčka ruma in 31 litografskih plošč, kar so ukradli na vojaškem kolodvoru pri Devici Mariji v Polju. Kazen: 4 mesece ječe. — Služkinji Antoniji Bizovičar, katera je ukradla brivcu Francu Zajcu na Dunajski cesti palico in prstan, je prisodilo deželno sodišče 14 dni teške ječe. — Kočevar Ivan Höglar, ki je služil pri mesarju Cuzaku, je ukradel svojemu gospodarju 6 telečjih koz, za katere mu je dal Presker 1400 kron. Fant je zapravil 100 kron, za ostali denar si je kupil obleko, obuvalo in klobuk. Dobil je 3 mesece težkeječe.

Ljubljanske novice.

Ij »Maska satana« na Ljudskem odru. V nedeljo, dne 14. decembra se vrši na Ljudskem odru repriza Pavel Cimerjeve: »Maska satana«, v kateri gostuje naša čislana umetnica gospa Zofija Borštnik-Zvonarjeva. Ponovi se tudi Čehova groteska: »Medved«. V torek, dne 16. decembra se vrši primijera Oton Ludwigove žaligre: »Dedni logar«. Vstopnice za obe predstavi se dobe od danes dalje v predprodaji v trafiki g. Modic v Kopitarjevi ulici in v prodajalni Nove založbe na Kongresnem trgu (nasproti Zvezde).

Ij **Časopis J. S. Z.** iz tobačne tovarne vabimo, naj se udeležijo danes popoldne pogreba Jerice Karlič, članice ondotne skupine. Pogreb se vrši ob pol 2. uri popoldne iz deželne bolnice na pokopališču k Sv. Križu. Prosimo obilne udeležbe. — **Jugoslovanska strokovna zveza.**

Ij **Ljubljanska akademska mladina** bo manifestirala v nedeljo, dne 14. t. m. ob pol 11. uri popoldne v Narodnem domu za naše ogrožene kraje in protestirala

proti okupaciji jugoslovanskega ozemlja ob Jadranu. Vsi akademiki naj se zborovanja točno udeležijo. — **Reprezentativni odbor.**

Ij **Ruski kružok** je imel snoči, dne 12. t. m., v veliki dvorani Mestnega doma svoj ustanovni shod. Udeležba je bila zelo velika. Zborovalce je toplo pozdravila z daljšim nagovorom gospa Terezija dr. Jenkova. Poročilo o dosedanjem delu kružka in novih smernicah je podal g. dr. Lovrenčič. Pravila se bodo morala času primerno spremeniti. Pred vsem je važno to, da bo društvo odslej gojilo poleg kulturnih tudi politične stike z velikim ruskim narodom. Izvolil se je provizoričen odbor 14 članov vseh političnih strank, ki bo najkasneje do 1. februarja 1920 sestavil novim razmeram prilagojena pravila. Mesečni prispevek članov bo 3 K, ustanovni na 300 K. — Pouk se prične že prihodnji ponedeljek dne 15. t. m. ob 8. uri zvečer v mali dvorani Mestnega doma. — Soglasno se je sklenilo, da se pošlje regentu v Belgradu udanostna izjava, ruski delegaciji v Belgradu pa pozdrav.

Ij **Licejska knjižnica** je po novem odprta od 9. do 1 ure. Za večino obiskovalcev je to zelo neprikladno. Ali ne bi mogla biti odprta rajši n. pr. od 2. do 6. zvečer, posebno zaradi akademikov, ki bi se vsaj tiste ure mogli kje pogreti in mirno študirati?

Ij **Sprememba repertoarja v draml.** Ker nam ni bilo mogoče dobiti za soboto godbe, odpade predstava »Pepelka« in se bodo vprizorili Cankarjevi »Hlapci«. Abonement isti (A). V nedeljo popoldne svira pri popoldanski predstavi »Pepelke« operni orkester.

Ij **Izpremembe v gozdarskem osebju.** Z odlokom ministrstva za gozde in rudnike so bili imenovani: v staležu gozdarskih inženjerjev politične uprave: višji gozdarski komisar inž. Vinko Travirek v Celju in inž. Anton Šivic v Ljubljani za gozdarska svetnika; gozdarski komisar I. razr. inženir Franc Jenčič v Kranju in inž. Emil Puppis v Velikovicu za višja gozdarska komisarja; gozdarska komisarija II. razreda inž. Anton Sodnik in inž. Ante Ružič za gozdarska komisarija I. razreda; v staležu uprave državnih in verskozakladnih gozdov: gozdarski asistenti inž. Zmago pl. Zierfeld, inž. Franc Šulga in inž. Cvetko Božič za gozdarske oskrbnike. Gozdarski oskrbnik inž. Rado Kosjek, do sedaj v Klani v Istri, je sprejet v službo pri upravi državnih gozdov in domen ter poverjen z mestom gozdarskega oskrbnika v Kostanjevici. Gozdar Hinko Janša v staležu tehnično-pomožnih gozdarskih uradnikov je pomaknjen v XI. činovni razred.

Ij **Krekova prosveta.** Zveza služkinj ima jutri ob 5. uri popoldne predavanje v »Jugoslovanski tiskarni« III. nadstropje, knjižnica. Pridite polnoštevilno.

Ij **Novi predsednik višjega šolskega sveta** postane kakor poroča »Jutarni List«, ravnatelj ljubljanske realne gimnazije Stanko Bevk.

Ij **Preselitev.** Poverjeništvu za kmetijstvo se je preselilo v novi trakt Marijanišča na Poljanski cesti (postaja električne cestne železnice, Ambrožev trg).

Ij **»Samopomoč«**, gospodarska zadruga javnih nameščencev, vdov in sirot, ki ima svojo poslovalnico na Vodnikovem trgu, je začela poslovati ter šteje danes okoli 3000 zadrugnikov z okoli 18.000 družinskimi udi. Članom, ki so podpisali pristopno izjavo, se je razdelil krompir in se deli ravnokar moka.

Ij **Obrotno nadzorništvu** se je preselilo iz Pred škofije 3 v Virantovo hišo iz Zvezdarske ulice.

Ij **Za omogočitev uvoza surovih koz** za izdelavo usnja je zborovala dne 12. t. m. popoldne seja interesentov. Poroča se nam, da se je vtaknil v zadevo znani dunajski žid Markus Ettinger, in opozarjamo domačine na to, da se ne puste od Judov vpreči v njihov voz.

Ij **Pogon po ljubljanskih trgovinah.** V petek, dne 12. t. m. so pregledovale ljubljanske trgovine komisije, v katerih so bili mlajši uradniki vseh ljubljanskih državnih uradov. Vseh komisij je bilo 56. Dne 11. t. m. ob 6. uri zvečer so imeli komisariji zborovanje na magistratu, kjer se jim je povedalo, kaj da bodo v petek morali po trgovinah nadzorovati, da morajo zarubiti blago, ki bi ne nosilo vidnih napisov cen. Gospodje komisariji se svoje naloge niso bili posebno veselili in so zabavljali, češ, ali smo prisegli za delo v »kancelijah« ali da vohunimo pri trgovcih, ki so stokrat bolj prefrigani, kakor smo mi. V petek ob 8. uri zjutraj so se zbrali komisariji na Bleiweisovi cesti v poslopu policijskega ravnateljstva, kjer so se pričeli še ne informirani policijski stražniki čuditi, češ, kako to, da je prišlo toliko odličnih gospodov državnih uradnikov po polne liste. Komisijam so nato pridelili policijske agente in stražnike, naker so pričele obiskovati in pregledovati prodajalne. Trgovci in trgovke so komisije zelo prijazno spremljali in jim razkazovali blago in račune. Komisije so bile tudi ljubne in so opozarjale trgovce na nedostatke. Seveda so trgovci hitro izvedeli,

kaj da se godi. Nehote si se moral smejeti, če si v petek zgodaj dopoldne opazoval, kako hitro da so trgovci pisali listke s cenami, katere so bile, dokler so komisije delovale, civilno nizke. Uspeh pogona nam še ni znan. Upamo, da se bo uradno poročalo o njem. Toliko vemo, da so v marsikateri trgovini zaplenili precej blaga.

Ij **Porotne razprave.** V 4. porotnem zasedanju bodo pred deželnim sodiščem v Ljubljani sledeče porotne razprave: V ponedeljek, dne 15. decembra 1919: proti Mariji Zidanovi zaradi hudodelstva tatvine in proti Hildi Lorberjevi zaradi hudodelstva tatvine; v torek, dne 16. decembra 1919: proti Ignaciju Kukoviču zaradi hudodelstva uboja in teške telesne poškodbe; v sredo, dne 17. decembra 1919: proti Ant. Majcenu in dvema tovarišema zaradi hudodelstva tatvine; v četrtek, dne 18. decembra 1919: proti Mojzesu Tokatliju in enemu tovarišu zaradi hudodelstva tatvine, proti Milanu Babiču zaradi hudodelstva tatvine in proti Konradu Pavliju zaradi hudodelstva tatvine; v petek, dne 19. decembra 1919: proti Rafaelu Fabjanu zaradi hudodelstva roparskega uboja; v soboto, dne 20. decembra 1919: proti Jožefu Rotarju in dvema tovarišema zaradi hudodelstva tatvine in proti Petru Terazzaniju in trem tovarišem zaradi hudodelstva tatvine; v ponedeljek, dne 22. decembra 1919: proti Vinku Dobrinu in dvema tovarišema zaradi hudodelstva goljufije in proti Ant. Staretu zaradi hudodelstva tatvine in v torek, dne 23. decembra 1919: proti Lorencu Radoviču zaradi hudodelstva goljufije in prestopka tatvine in pa dve zadevi zaradi pregreška zoper varnost časti po tiskovinah.

Ij **Zaslužen pes povožen.** Neki sofer, ki je vozil z brzino nad 80 km na uro, je povozil pred brambovska vojašnica psa gospoda poročnika Stojana Jovanovića. Pes se je udeležil vojne na solunski fronti in je bil popolnoma izurjen v sanitetni službi. V svoji četi je poznal vsakega častnika in vojaka. Častniki, ki so jim bile vrline povoženega psa znane, pravijo, da bodo neprevidnemu soferju pokazali, da bo pomnil, kdaj je povozil zaslužnega psa.

Ij **Vlom pri firmi Schwab & Bizjak.** O vlovu pri tvrdki Schwab & Bizjak se nam še poroča: Ko so privedli vlomilca, 17 letnega Pongraca in njegovega tovariša Draškovića k policiji, sta napravila na službojočega policijskega uradnika Habeta najboljši vtis. Pripovedovala sta, da sta blago kupila in da sta trgovca. Poslujoči uradnik je pa našel med Pongracovimi papirji načrt oropane trgovine in ko je pokazal risbo Pongracu, je ta pričel jokati in je priznal, da je napravil načrt njegov tovariš Draškovič. Pongrac je rekel, da ga je zapeljal na opolzko zločinsko pot kino, kjer je videl, kako ljudje dobro živijo. Mladi vlomilec je sin lastnika kemične pralnice v Zagrebu in je rekel, da bo spisal v zaporu svoje spomine. Kakor znano, sta vlomilca spravila iz navedene trgovine blaga v vrednosti 150.000 kron.

Ij **Vidiranje potnih listov in vojaška cenzura v št. peterski vojašnici.** Poveljstvo Dravske divizije objavlja: Oddelek za vidiranje potnih listov pri komandi dravske divizije se preseli dne 15. t. m. iz Kazine v šentpetersko vojašnico. Tudi cenzura časopisov se nahaja od 15. t. m. v šentpeterski vojašnici.

Ij **Ljubljanski zapor** so postali premajhni. Policijsko ravateljstvo je najelo za to na magistratu zapore nekdanje mestne policije, katere bo oskrboval g. Pirh, ki jih je oskrboval še v časih mestnih policijskih svetnikov Podgorška, dr. Zarnika in Lavtarija. V sedanjih policijskih zaporih v justični palači je zaprtih 40, v zaporih ljubljanskega deželne sodišča pa 270 kaznjencev in kaznjenc.

Ij **Tatvine pri spediterju Ranzingerju.** Kolodvorska policijska ekspozitura je aretirala Ivana Ankersta iz Brezij na Gorenjskem, ki je kradel pri Ranzingerju. Na Ankerstovem domu so našli še 184 kg blaga: daljnogledi in razni aparati so med njimi. Ankers je tatvino priznal.

Ij **Zabranjena tatvina vojaškega blaga.** Neki vojak je ukradel nad 200 vreč. Pogodil se je s trgovcem Rojcem v Vodmatu, da mu proda komad vreden 15 do 20 kron za 10 kron. Ko je vojak izročal blago Rojcu, da ga odpelje, ju je opazoval detektiv kolodvorske ekspoziture, ki je lepo kupčijo preprečil in oba aretirali.

Ij **Tihotapstvo s tobakom.** V gorenjskem vlaku so prijeli organi kolodvorske ekspoziture Bašlja Alojzija in Možina Marijo iz Poljanske doline, ki sta nameravala preko Nove Oslice vtihotapiti čez demarkacijsko črto 200 zavojčkov tobaka. V Šiški je zvečer 11. t. m. detektiv kolodvorske ekspoziture ustavil kočijo, v kateri je vozil nekdo tobak, s katerim je nameraval vstopiti v gorenjski vlak v Vižmarjih. Tihotapec je zbežal, tobak so zaplenili.

Ij **Škandal.** Kolodvorska policijska ekspozitura še zdaj nima telefona, kar seveda hitro zasledovanje zločincev zelo otežkuje. Na pošti se izgovarjajo, da nimajo žice.

Ij **Okraden Rus.** Jefinov Teodor, Rus iz Pudlave, ki se je pri Velikih Laščah

oženil, je prišel v Ljubljano, kjer je popival, kar ga je drago stalo, ker mu je »nekdo« ukradel 1000 kron iz žepa.

Ij **Vročekrvna kolporterja.** Mlada kolporterja Marinšek Franc in Knez Anton sta se v Stritarjevi ulici tako konkurirala, da sta se stepla. Premagani je, da se maščuje, skril zmagovalcu čepico. Huda kolporterja je pomiril policijski stražnik, ki ju je predstavil policijskemu adjunkt Modicu, ki ju je ljubezljivo posvaril ter jima naznanil, da kaznuje vsakega z 10 kronami. Mlada fanta sta ponosno položila na mizo vsaki 10 kron rekoč: »Kaj nama ta malenkost!«

Ij **Oklofutani žepni tat.** Zagrebčan Rudolf Pralin, ki je bil zaradi žepne tatvine že nešteto krat kaznovan, je prišel tudi v Ljubljano izvrševati svojo obrt. V vozu električne železnice je že držal v žepu listnico gospe Rojčeve, v kateri je bilo 1100 kron. Gospa je pa opazila tatvino in je tatvino pošteno oklofutala. Pralin je zbežal, toda na glavnem kolodvoru, kjer je že tudi stikal po žepih, so ga prijeli organi kolodvorske policijske ekspoziture.

Ij **Okradeni tihotapec.** Ivan Miklič se je nahajal v Brežicah, kjer je spoznal nekoga vojaka, od katerega je kupil 20 kg bosenskega tobaka. Da se izogne zaplenitvi na ljubljanskem kolodvoru, je naprosil nekega Karla Lipovška, da mu odnese tobak v njegovo stanovanje v Slomškovi ulici, da se posuši, ker je bil moker. O tobaku je izvedel Karlov brat Jože Lipovšek, znan tat, ki je bil že desetkrat predkaznovan. Jožetu se je zahotelo po tobaku v bratovi shrambi. Ker ni hotel sam odnesti tobaka, je šel v gostilno k »Belem volku« po svojega tovariša Jožefa Volčiča. Med poljo je pa dobil še tovariša Zvašnika. Ko so prišli v bratovo stanovanje, kjer je bila dekla sama doma, se je predstavil Zvašnik za policijskega agenta, ki je prišel, da tobak zapleni. Dekla se je detektiva ustrašila in zbežala. »Detektiv« in tovariša so pa odnesli tobak ter ga prodali Neži Zoniti in Ivani Torkičevi, ki se pečati s »tobakom« brez licence. Končno so pa prišli pravi detektiv kolodvorske policijske ekspoziture, ki so aretirali nepravlega detektiva in celo tovarišjo, postavno zaplenili tobak ter ga izročili finančni upravi.

Dijaški vestnik.

d **Občni zbor Slov. kat. akad. društva »Danice«** se vrši v soboto, dne 13. decembra ob 2. uri popoldne v mali dvorani Ljudskega doma s sledečim dnevnim redom: 1. poročilo predsednikovo, tajnikovo in blagajnikovo, 2. sprejem novih članov, 3. volitev novega definitivnega odbora, 4. sestava častnega sode, 5. slučajnosti. Ker je ta občni zbor velike važnosti za letošnje društveno leto, prosimo, da se gg. starešine in člani v kar najobilnejšem številu udeležijo. — Odbor.

d **Predsedstvo Slov. dijaške Centrale** je prevzel med. Zvokež Stanko.

d **Akcija za knjižnice SDZ.** Zmislal za versko in kulturno vzgojo našega kmetškega in delavskega ljudstva je narekoval kat. dijaštvo, da proučuje naše socialne razmere in ga je privedel do spoznanja, da je pravi, temeljiti pouk v teh vprašanjih, začetek rešitve socialnega zla, ki zavzema vedno večje dimenzije vsled nevedne in nepoučene množice. Zato si je stavilo kat. dijaštvo za svojo sveto nalogo, ustanoviti po vsej Sloveniji knjižnice, ki naj bi bile učilišča in duševne zakladnice katol. slov. ljudstva. Ponovno se obračamo na vse merodajne činitelje, da prispevajo v ta socialen namen svoje že prebrane knjige in revije, katerih vsebina naj bi postala duševna last tudi drugih. Darove, denarne kakor knjižne sprejema SDZ, Ljudski dom, Ljubljana.

d **Izkaz darov za knjižnico SDZ:** Po 200 K: Prevz. g. Škof dr. Anton Bonaventura Jeglič; po 100 K: gg. Andrej Kalan, prošt ljubljanski; I. Poljanec, župnik, Škočjan v Podjuni; po 40 K: g. A. Martinčič, kaplan, Dobropolje; po 30 K: g. I. Mlakar, prof., Ljubljana; po 20 K: dr. Juro Adlešič, odvetnik, Ljubljana; po 10 K: gg. Josip Oven, kaplan, Vel. Lašče; Mat. Tavčar, kaplan, Selca; V. Lavrič, kaplan, Ribnica; po 5 K: g. N. Stazinski, župnik, Vel. Poljane; po 3 K: ga. Terezija Klinc, Zdenška vas; po 2 K: Fr. Rajčević, župnik, Lučine. — Iskrena hvala!

Šentjakovski Orel vabi svoje člane na fantovski večer, ki se vrši danes, v soboto zvečer ob pol 8. uri v Šentjakovskem prosvetnem društvu. Bratje, udeležite se ga v obilnem številu!

Ljubljanski orlovsko okrožje ima važno sejo v nedeljo, 14. t. m. točno ob 2. uri popoldne v Jugoslovanski tiskarni III. nadstropje. — Po seji ima vadiateljski zbor sejo. Pridite vsi zastopniki!

V Škofji Loki se je vršil v preteklih praznikih krasno uspeli orlovski nastop. Nastopil je celotni odsek z vsemi naraščajo pri prostih vajah, skupinah in orodni telovadbi. Vse proizvajanje je nudilo prelepo sliko in je bilo burno pozdravljeno od nešteti gledalcev. Trikrat se je prireditev ponovila in vedno se je občinstvo v velikem številu z največjim navdušenjem udeleževalo nastopov.

8. december je bil pa v pravem pomenu mladinski praznik. Ves odsek se je udeležil skupne maše. Nekaj ginjaivo lepega je bil dolgi spreved po trgu z zastavo, trobentanjem in veliko četo članov in članic. Želeli bi še večkrat videti tako krasno uspelo akademijo. Vsem voditeljem in vaditeljicam priznanje — škofjeloškemu Orlu pa čast!

Sklad za Mariborski tabor 1. 1920.: prevz. škof dr. Anton Bon. Jeglič K 2000.

Za Orlovski sklad so darovali: Fr. Kovčič, kaplan, Brezovica K 100; Fr. Lavtičar, šol. nadzornik, tu K 50; dr. Marinko, prof. v p., Medvode K 15; M. Tomazin, kaplan, Sv. Križ K 25; neimenovani, tu K 20; dekanijška konferenca v Kranju K 140; Fr. Kukovica, Zagreb 10 K; dekanijška konferenca v Vel. Laščah 225 K; Jakob Grčar v St. Vidu K 100; prevz. škof dr. Anton Bonaventura Jeglič K 300.

Najnovejša poročila.

NEGOGLASJE V DEMOKRATSKI STRANKI.

(Izvirno poročilo »Slovenec«.)

Sarajevo, 12. decembra. Ugledna politična oseba je izjavila našem dopisniku, da je v skupini okoli »Naroda«, ki je najjača skupina demokratske stranke v Bosni in Hercegovini, došlo do nesporazuma zaradi predsedniškega mesta deželne vlade. Medtem ko so nekateri za to, da naj ostane Atanazij Šola na svojem dosedanjem mestu, so drugi mišljenja, da bi ga bilo treba zamenjati z dr. Nikolo Stojanovićem ali pa dr. Dušanom Vasiljevičem. V slučaju, da Šola odstopi, bo baže imenovan za ministra.

NOVI LISTI.

(Izvirno poročilo »Slovenec«.)

Zagreb, 12. decembra. Prihodnji teden prične izhajati tukaj nov dnevnik »Narodno delo«. Izdajatelj sta predsednik kluba demokratskih disidentov dr. Bogdan Medaković in bivši ban Anton pl. Mihačević. List bo izhajal tiskan v latinici in cirilici.

Zagreb, 12. decembra. Včeraj je izšla prva številka neodvisnega radikalnega lista v Zagrebu »Srbski Narod«. List bo izhajal vsak četrtek ter podpira politiko radikalne stranke in opozicijskega bloka.

NAPAD NA SPLIT.

(Izvirno poročilo »Slovenec«.)

Zader, 12. dec. Semkaj je došel z Reke D' Annunzijeve pobočnik major Duratti, ki je imel konferenco z admiralom Millo. V Zadru pričakujejo skorajši prihod D' Annunzija in se vrše v to svrhu velike priprave. Opaža se živahno gibanje, zlasti neprestano prihajajo in odhajajo D' Annunzijeve višji častniki z Reke v Zader in obratno. Poslednje dni je došlo semkaj mnogo municije raznih vrst, orožja in nekoliko avtomobilov z reflektorji. Tukaj govorijo, da se pripravlja napad na Split.

POGAJANJA Z RUSIJO.

LDU Kodanj, 12. decembra. (DKU) Odposlanec ruske sovjetske vlade je izjavil tukajšnjemu poročevalcu Reuterjevega urada: Izročili smo zastopnikom zavezniških sil v Kodanju in v drugih krajih prepis resolucije s pismom, ki jim naznaja, naj se ta resolucija smatra kot mirovni predlog. Pooblaščen sem, pričeti pogajanja glede kraja in časa predlagane konference. Resolucija, ki jo je dne 5. decembra soglasno sprejel sedmi vseruski sovjetski kongres in ki je podpisana po predsedniku kongresa Balininu, veli med drugim: Kongres potrjuje neizpremenjeno voljo po miru in predlaga še enkrat entitnim silam, naj se takoj prične mirovna pogajanja. Kongres pooblašča izvrševalni odbor, sovjetskega ljudskega komisarja in ljudski komisariat za zunanje posle, naj sistematično nadaljujejo to mirovno politiko, in naj odredijo vse potrebno za izvajanje te politike.

LDU Ženeva, 11. dec. (ČTU) Kakor se glase vesti iz Pariza, ententa ni pripravljena, skleniti miru s sovjetsko Rusijo, temveč namerava začeti novo energično ofenzivo.

LDU Kodanj, 12. dec. (DunkU) Poročila glede mirovne ponudbe sovjetske vlade, ki jih je Litvinov poslal odposlancem Francije, Italije, Velike Britanije in Zedinjenih držav, so mu bila vrnjena. Odposlanci opozarjajo na to, da je Litvinov prekoračil svoj mandat, ker je kodanjska konferenca namenjena edinole vprašanju izmene vojnih ujetnikov in povratka državljanov v domovino.

AMERIKA IN RATIFIKACIJA MIRU.

LDU Amsterdam, 12. decembra. (Dun KU.) Pressbureau Radio javlja: Senator Hitchcock je v govoru, ki ga je imel v New Yorku, izjavil glede mirovne pogodbe: Predsednik Wilson se bo zopet udeležil boja za zmago velikega ideala, za katerega se je tako ljuto bojeval in za katerega je toliko žrtvoval. Kakor poročajo »New York Times«, je Hitchcock nadalje izjavil, da bo došlo do sporazuma, ki bo omogočil ratifikacijo. Senator je razvil nastopni program pridržkov, o katerem je rekel, da nima med pristaši mirovne pogodbe nobenih nasprotnikov: 1. notranje zadeve Zedinjenih držav ne spadajo v območje zveze narodov, 2. določbe zveze narodov nimajo vpliva na Monroejevo doktrino, 3. ako imajo Zedinjene države spor z narodom, ki ima kolonije, dominije ali dežele s samostojno upravo in ki imajo en glas, odpade ta glas pri glasovanju, 4. pravica kongresa, napovedati vojno, ostane neizpremenjena. Zveza narodov nima nadzorstva nad ameriško vojsko in mornarico. Ako bi Zedinjene države nameravale izstopiti iz Zveze narodov, so one samo upravičene, razsediti, ali so izvršile vse svoje dolžnosti.

BEDA NA DUNAJU.

LDU Amsterdam, 12. dec. (DunkU). Na vprašanje Kenworthyja v angleški poslanski zbornici, ali je ministru znano, da je na Dunaju in v drugih avstrijskih mestih veliko pomanjkanje najvažnejših življenskih potrebščin, je Bonar Law odgovoril, da pozna resnost položaja. Kolikor je njemu znano, Amerika ni poslala premoaga. Z ozirom na položaj dela angleška vlada kolikor ji je mogoče, da pospeši dobavo premoaga iz čehoslovaške republike v Avstrijo.

BIVŠI BOLGARSKI KRALJ PRED SODIŠČEM.

LDU Berlin, 12. dec. (DunkU). »Lokalanzeiger« javlja iz Haaga: Amerikansko časopisje priobčuje vest »Associated Press«, po kateri je izjavil bolgarski ministrski predsednik Stambulinski, da bo takoj predlagal izročitev in obsodbo kralja Ferdinanda in sodno postopanje proti Radoslavu.

TRGOVSKE ZVEZE AMERIKE Z NEMCIJO.

LDU New York, 11. dec. (ČTU). »Chicago Tribune« javlja: Ameriška vlada je vprašala merodajna industrijska podjetja, ali bi bilo želeli, da vstopijo Zedinjene države v trgovske stike z Nemčijo. Vse trdile so odgovorile, da bi bilo to v obojestranskem interesu.

NEVARNOST MAŽARSKEGA VPADA V ČEHOSLOVAŠKO.

LDU Praha, 12. decembra. (ČTU) Včerajšnje seje kluba narodno-socialnih poslancev sta se udeležila minister Klofač in general Pelle. Zadnji je opozarjal na vojaški položaj v sosednih državah in na nevarnost ki preti čehoslovaški republiki od Madžarske. Čehoslovaška republika mora imeti močno armado, da lahko odbije, vsaj v najbližjem času, nenaden sovražni napad. Minister Klofač je izjavil, da je za varnost republike odgovoren ves narod.

ZVEZA ZAPADNIH DRŽAV.

LDU Dunaj, 12. dec. (ČTU). »Wiener Mittag« javlja iz Pariza: Povodom Clemenceaujevega potovanja v London se živahno razpravlja o vprašanju zveze med Anglijo, Francijo, Italijo in Belgijo.

Gospodarske novice.

g Cene sirovim kožam, usnju in usnje-nim izdelkom. Deželna vlada za Slovenijo je odredila sledeče cene: goveje in telečje kože po največ 18 K za 1 kg, konjske kože po največ 100 do 150 K (po dolgotosti kože). Cene usnju: Zgornje usnje (goveje), rjavo: do 2 in pol mm za 1 kg 95 K, nad 2 in pol mm za 1 kg 84 K, zgornje usnje (goveje), črno: do 2 in pol mm za 1 kg 87 K, nad 2 in pol mm za 1 kg 76 K, za zgornje usnje, telečje: rjavo za 1 kg 125 K, črno za 1 kg 117 K. II. vrsta za 5 odstotkov ceneje, III. vrsta za 10 odstotkov ceneje. Podplat: vaches in goveji notranji za 1 kg 64 K, krupon 84 K, stranski deli in glave 44 K, razni drugi notranjki 44 K. Za terce, strojene s česlovino in ustrojene na tri stavke se cena zvišuje za 10 odstotkov. Po teh cenah se morajo primerno uravnati tudi cene vsem ostalim vrstam usnja in usnjenih izdelkov, ki se ne navajajo posebe. V drobni prodaji sme trgovec zgoraj označenim cenam pribiti največ 15 odstotkov. — Za svinjske kože se razveljavlja zapora, vendar cena sirovim kožam ne sme presežati 8 do 12 K za kg. Prestopki se kaznujejo po § 10. naredbe osrednje vlade z dne 7. marca 1919, št. A. 2684, Ur. l. 161, z zaplombo blaga, z denarno globo do 20.000 kron in zaporom šestih mesecev.

g Finančni minister o valutnem vprašanju. Na nedavni seji Dem. Zajednice je govoril minister Veljković tudi o valutnem vprašanju. Najprej se je treba odločiti, ali

se naj krone zamenjajo z bančnim ali državnim dinarjem. Minister je osebno za izmenjavo v bančne dinarje. Emisija državnih dinarjev lahko postane za časa težkega finančnega stanja države nevarna, ker država ne ve, kje se je treba pri emitiranju ustaviti. V bančnih novcih imamo garancijo proti izdajanju prevelikega števila bankovcev, ker si jih mora država izposoditi, a banka se more upreti, ako se ji zdijo zahteve pretirane. Glede relacije med krono in dinarjem pri izmenjavi se je minister izjavil: Zajedno s krono se mora zameniti bančne dinare v nepremakljivi relaciji, tako da bi imeli samo eno valuto. Ako bi se zamenilo al pari, nastopil bi slučaj: državnih dinarjev namesto kron bi imeli okoli 10 milijard; nato 600 milijonov bančnih dinarjev v razmerju 1 : 3, to je 1 milijardo 800 milijonov dinarjev; nazadnje pride še ta poteškoča: glasom mirovne pogodbe mora naša država prevzeti del predvojnih dolgov bivše avstro-ogrske monarhije, ki znašajo okoli 14 milijard. Naš del bi znašal okoli 3 milijarde. 3 milijarde moramo plačati v našem novem novcu glasom pogodbe v oni relaciji, v kateri smo izmenili krone za ta novi novce. Torej, ako bi bilo al pari, morali bi plačati 3 milijarde dinarjev. Vse skupaj bi to znašalo 15 milijard. Minister se nazadnje ni izjavil, v kaki relaciji misli izmenjati krone v dinarje. Opomnil je le še to, da je treba tudi bančne dinarje izmeniti, da ne bi imeli tudi v dinarjih dvojnih valut, bančno in državno.

KMETIJSKI POTOVALNI TEČAJI.

Gospodarsko najlepši spomin iz predvojnih časov so potovalni gospodinski tečaji. Tvorijo ustanovo, ki bo v nekoliko letih rodila bogat sad na polju kmetijske strokovne naobrazbe in s tem združenega splošnega kmetijskega napredka. Le škoda, da se niso oživel obenem tudi enaki, kratki potovalni tečaji za kmetijske fante, katerim so — osobito še z ozirom na nezadostno število kmetijskih šol — prav tako potrebni, kakor gospodinski gospodinjim.

Potovalni tečaji imajo namen hitrim potem zainteresirati ljudstvo za kako novost in se iz tega vzroka prireajo v vseh kulturnih državah. Ko je pred desetletji danski živinozdravnik Hegelund pričel opozarjati svet na velik pomen, ki ga ima pravilna in čista molža za mlečnost krav in bil nato nastavljen kot »državni konzulent za molžo«, so Danci prirejali vsako leto številne 7- do 14dnevne tečaje o molži po vseh vaseh in društvenih središčih, kljub temu da so s kmetijskimi šolami založeni bolj kot vsak drug narod na svetu. Važne stvari se morajo hitro razširiti, — toda ne le z enkratnim »navduševalnim govorom«, čigar praktični učinek mine tako hitro, kakor je hitro minul govor, marveč s kratkimi tečaji. Njih trpež se urejuje po važnosti in obširnosti predmeta ter splošni strokovni naobrazbi v dotičnem kraju. Vsak »razumen« človek hoče poznati ne le predmet ali novost kot tako, marveč tudi vse okoliščine, ki se z njo posredno ali neposredno spajajo, ter vse momente (pomisleke), ki govorijo za ali proti vpeljavi te novosti v praksi. Vse to se more pojasniti v kratkih, z ozirom na predmet in čas prav umerjenih, vse podrobnosti novosti obravnavajočih tečajih, nikdar pa z nedeljskimi navduševalnimi govori. Če se kmet po takem »strokovno navduševalnem« govoru drži še nadalje svoje stare prakse, ni »starokopiten«, marveč izkazuje le svoj zdrav razum, — ki hoče biti najprvo prepričan, o najmanjših podrobnostih dobro poučen, in šele nato bo pripravljen opustiti svoje stare navade in se oprijeti novih. Tako se n. pr. Danci niso nikdar trudili z drugim delom Hegelundove molže (primerjaj knjigo A. Pevc, Mlekarstvo s črticami o živinoreji, ker tu ni prostora za strokovna razkladanja), ker se je že pri prvih tečajih od strani kmetov ugovarjalo, da je čas več vreden, kot korist, ki jo ta drugi del prinaša; nasprotno pa je veliko čeških veleposelstnikov skušalo vpeljati tudi drugi del Hegelundove molže v svojo prakso in so ga šele čez nekoliko let kot »brezplodno delo« opustili.

Trpež potovalnih tečajev mora biti prav umerjen, vendar vedno kolikor mogoče kratek. Hoteti s potovalnimi tečaji nadomeščati tečaje na strokovnih šolah, bi bilo nesmisel, ker je nemogoče prevažati naokoli vse one učne pripomočke, ki so tudi na šolah z le teoretično-kmetijskimi tečaji potrebni. To je vpoštevat tudi z ozirom na gospodinske tečaje, čijih trpež se skuša razširiti čez neobhodno potrebno mejo; njih namen ni nadomeščati gospodinske šole, marveč zainteresirati kmetško ženo, da je tudi zanjo boljše »gospodinska naobrazba« potrebna ter praktično vzbuditi v njej veselje do onega »hišnega dela v zimskih večerih«, ki so ga stare babice še znale, neverodolne kmetске matere pa po večini že ne več. V naših današnjih razmerah bi se mogel ves namen potovalnih kmetijskih in gospodinskih tečajev osredotočiti v izrazu »vzbuditi pri kmetijskih možeh in ženah zanimanje za

boljšo teoretično in praktično strokovno naobrazbo«. To zanimanje se vzbuja s tem, da se poučuje kmeta (ženo) s pomočjo kratkih potovalnih tečajev v onem predmetu, za katerega se najbolj zanimamo; za obširno razpravljanje o vseh predmetih, ki so kmetiskemu gospodarju ali gospodinjini potrebni, so določene kmetijsko-strokovne šole. Čim več tečajev bomo priredili, tem hitreje se bo to zanimanje razširilo; iz finančnih razlogov ne smemo tečaji trajati ne en dan dalj, kakor ne o b h o d n o potrebno, — da bo njih število lahko tem večje.

Predmet, ki je za bodočnost našega kmetijstva najvažnejši, tvori pravo pojmovanje pravil, v katerih se mora gibati napredek živinoreje. Na polju živinoreje moramo čim najhitreje napredovati, drugače zna v nekoliko letih nastopiti za slovenskega kmeta kriza, ki bo prisilila polovico kmetijskega stanu iskati kruha drugod. Ne soglašam z onimi, ki priporočajo za hitri napredek naše živinoreje vpeljavo simentalških in podobnih tujih bikov, — ker sem mnenja, da bik ostane vedno neumen, četudi je švicarski, — pač pa je potrebno, da v prihodnjih letih priredimo čim največ potovalnih živinorejskih tečajev in poučimo živinorejce o temeljnih umne živinoreje. Istodobno se mora razviti čim najbolj naša kmetijskostrokovna književnost, ker ne moremo zahtevati, da bi kmetijski fant in dekle nosila vso za napredek potrebno teorijo in pravila vedno vedno v glavi, kar ni primer niti pri učnjakih.

Anton Pevc.

Dobrodelna efektna loterija

o koristi sirot, slepcev, invalidov in hiralcev. 1317 dobivkov o skupni vrednosti 80.000 K.

Glavni dobitek o vrednosti 20.000 kron.

Srečka 2 kroni. Srečka 2 kroni. Srečke se naročajo v loterijski pisarni v Ljubljani, Poljanski nasip št. 10. Zrebanje bo 3. febr. 1920 ob 6. uri zvečer.

Prosveta.

pr Protekcija. Ta komedija Branislava Nušića, ki se odlikuje po svoji satiri, situacijski komiki in pestrem življenju na odru, je srednje dobro uspeła. Le tu pa tam se zdi pregostobesedna. Glavna ideja: političen nasprotnik ni še tvoj osebni nasprotnik, je povdarjena dobro in bi se lahko tudi mi kaj naučili od nje. Najbolje igrana vloga v komediji je bila ona, ki je imela najmanj besed, namreč ona administratorja, ki jo je potegnil Osipovič-Suvalov iz svoje brezpomembnosti. Najslabše igrana vloga pa je bil Mladen Gjurič. Ko sem videl g. Mičiča prvič na našem odru, sem štedil s sodbo o njem. V Protekciji ni bil boljši; njegova igra je brezkrvna in ne samo, da nas pusti hladne, ampak dirne nas, ko da gledamo človeka, ki sta mu odpovedala glas in kretnja. Če bom videl kdaj drugačnega, bom z veseljem popravil svojo sodbo. Gabersčik kot minister in Rakarjeva kot Persida, sta bila le deloma dobra. Ločnik je Ačima Kukiča zadel dokaj posrečeno, boljše je bila gospa Rogozova, kot Saveta. Svetoslav, Manojlo Kukič, Jovan-ka, Draginja so bili v isti višini, a niso igrali dovršeno. Dober je bil Sava Savič, ki ga je igral Martinčević brez pretirane karikature, praktikant nas je zanimal po svoji maski.

F. B. pr Gozd. To dramo je spisal hrvatski pisatelj Peter Petrovič, zelo plodovit pisatelj, ki je spisal celo vrsto dram in komedij. Drama ni taka, da bi jo smeli imenovati slabo, a tudi brezhibna ni. Dana je po svojem ženskem značaju dobro orisana in nam jo je predstavljala ga. Rogozova zelo posrečeno; ugajala nam je posebno v prvem dejanju. Tudi gospod Rogoz je težko vlogo bolnega, ljubečega in prevaranega Jovice postal zelo verno. Tudi Danilo nam je ugajal kot logar, zlasti na koncu prvega dejanja, ki je najbolj dramatičen v celi drami in v konfliktu z logarjem, ki ga je igral Martinčević precej dovršeno, je bil prav dober. Gabersčik je igral starca Zoljo z umevanjem, dasi vloga ni hvalna; zdel se je kot posebljena pesem gozda, posebno v zadnjem dejanju, ko v tišini teme in ob prasketajočem ognju govori o gozdu, ko o nečem svetem. Prva in zadnje dejanje sta lepa, a to, kar se je zgodilo med prvim in drugim dejanjem, izvemo le deloma in nam ni takoj vse jasno. Predstavo lahko štejemo med uspele.

F. B.

Koncert »Orkestralnega društva«.

Po dolgem odmoru, odkar je pred torkočno prazno dvorano nastopil s svojo sijajno igro pianist Ličar, nam je koncert »Orkestralnega društva« posebno dobrodošel. Bilo je sicer vmes troje koncertov, od teh je enega priredilo pevsko društvo

»Slavec«, a radi neizvežbanih zborov kljub solistom ni uspel tako, kakor bi bil sicer lahko, dasi je na koncertu z dokaj zadovoljivim uspehom zaigral še orkester dravske divizije overture k »Vindzorskim ženam« in en potpuri manj posrečene vrste. Na drugem koncertu je Vaša Prihoda pokazal mnogo dragocenega znanja, duše pa nekoliko manj, tako da bi njegovo igro po dobrini uvrstili med igro Balakoviča in Jovanoviča, kakor sta nam jo podala pri svojih zadnjih nastopih. Gdč. Doubravski, ki je goslarja okusno spremljala, je zaigrala Chopinovo balado v As-duru, žal, neprijetno slabše, tako, da je iz sicer krasnega dela zbežala vsa lepota, in je izvirno občutje bilo popolnoma predruhačeno. Kako je bilo pri koncertu, ki ga je priredila »Česka obec«, mi ni znano. Tako nam je torej bilo toliko ljubše slišati, kar nam je podal orkester gori imenovanega društva, ker v nobenem oziru ni varalo pričakova-

nja kateregakoli izmed nas, ampak ga je k večjemu le še prekosilo. Ne glede na to, da se v umetniškem oziru ne moremo spotikati nad sporedom izbranih del, je bila vsaka teh skladb vestno predavana, bodisi v ritmičnem oziru, kakor tudi glede dinamike posebno, ki je bila razdeljena z izrednim okusom. S tem je izvajanje doseglo preciznost in jasnost, kar je, kakor to razumem jaz, morda najvažnejše pri predavanju muzikalnih del in to tako stopnjevano, kakor je pri nas nismo vajeni slišati.

Od treh Grigovih kompozicij, ki so se igrali na tem koncertu, je bil »Preludij« iz Holbergove suite manj posrečen, kot ostali dve, od katerih je posebno lep prvi del prve melodije »Hjertesar«, ki se končema zopet ponavlja, pa tudi »Zadnja pomlad« je zgrajena na dovolj dobrem umetniškem temelju. Umetniški nivo ostalih dveh kompozicij od Antona Dvořaka iz njegove

»Serenade« je približno isti, kakor pri Griegovih elegičnih melodijah, ravno tako ni Čajkovskega »Elegija« od teh posebno oddaljena. Godalne skladbe so bile podobne vrednote in enakega značaja in občutja, »Mennet« iz godalnega kvarteta v d-duru od Boccherini, od drugih lahkotnejšega značaja, pa je bil poleg prve točke najsibkejšo delo v programu godalnih skladb.

Zadovoljnost, ki nam jo je napravil nastop tega orkestra, se bo v prihodnosti v nas še večala, da bi se orkester le kaj kmalu naučil še kopico skladb s tako točnostjo in vestnostjo, kakor se je to zgodilo sedaj.

V čast bi bilo godbenikom in dirigentu, ki se je svojega dela poprijel s priznana vredno potrpežljivostjo in gorečnostjo.

Na koncertu je še kot solist nastopil obojst Viljem Kopta, ki je svoj del programa zaigral kar imenitno.

Skladb, ki bi bile pisane za oboo, ni v glasbeni literaturi mnogo na razpolago, zato mu ne moremo vzeti za zlo, da ni igral boljših. »Koncert« od C. D. Graudwall-a mu je dal dovolj prilike, pokazati, kaj vse zna izvesti svojemu glasbilo. Ne nameravam naštevati, kaj je za oboo prikladno in kaj ne, gotovo pa je, da je njegovo igranje v tehničnem oziru dovršeno do sijajnosti, ne da bi pri tem opušal, dobro predavati glasbo. Če je torej od njega kdo pričakoval večje umetnosti, kakor jo je našel, naj to pripiše kompozicijam, kajti njih predavanje je bilo dobro. Umestno bi bilo in zanimivo, če bi se kdaj pozneje mešala godala z oboo, bodisi v kvartetu, ali kakor že koli. Oboo bi v tej zvezi na značilnosti še pridobila vsled večjega kontrasta zvočne barve. Mogoče pa bomo v doglednem času še imeli priliko, slišati kaj podobnega.

Marij Kogoj.

Mučil Vas glavobol? Zobobol? Trganje v udi? Malo Fellerjevega pravega Elza-fluida in odpravljene so bolečine! 6 dvojnati ali 2 veliki specialni steklenici 24 K. Fellerjev Elza mentolni črtnik, en komad 3 K 50 vin.

Želodec Vam ni v redu? Nekaj pravih Fellerjevih Elza-kroglic! Te so dobre! 6 škatlic 12 K. — Pravi balsam 12 steklenic 24 K. — Prava švedska tinktura 1 velika steklenica 10 K. — Omoč in poštnina posebej, a najceneje. Eugen V. Feller, Stubička donja, Elza trg št. 134. Hrvatska.

Kuharico, perfektno, sohar co isče in boljšo, v boljši hiši na Hrvaškem. Dobra plača in oskrba. Ponudbe s spricvali na K. German, lekarna v Belovaru kraj Zagreba.

+
Potrtega srca naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem prežalostno vest, da je naša iskrenoljubljena hčerka in sestra

Tonja Krašovic
učiteljica

danes dne 12. decembra ob 3. uri zjutraj v deželni bolnici izdihnila svojo prebago dušo v starosti 26 let.

Pogreb predrage pokojnice bo v nedeljo dne 14. t. m. ob 3 uri popoldne iz deželne bolnice na pokopališče k svet. Križu.

Ljubljana 12. dec. 1919.

Josip, Magdalena

stariši

Ivan Leopoldina

brat sestra

Františka

svakinja.

Mestni pogrebni zavod v Ljubljani.

+
Vsemogočni je poklical k Sebi najinega nadvseljubljenega sinčka, oziroma bratca

ZDRAVKOTA

Pogreb se vrši v soboto 13. t. m. ob 15. uri iz hiše žalosti Resljeva cesta 18 k Sv. Križu.

LJUBLJANA,
11. decembra 1919.

Prof. Ivo Tejkal,

oče.

Pavla,

mati.

Ivica, Inka,

sestra.

Mestni pogrebni zavod v Lj.

Ucenec
se sprejme v trgovini z železno ER-JAVEC & TURK, Ljubljana, Valvazov trg 7. Vpoštev pridejo iz Ljubljane ali predmestij.

Pohišivo s perilom, žimnicami, peresnicami in z vsemi prtiklinami kompletno za cele sobe se prodaja po zelo nizkih cenah v poslopiju nekdanje predloice. Podrobnosti se zvedo v Zadružni centrali. M. Mošiceva cesta št. 8. Od 9—12 ure popoldne. — Istotam se prodaja: Kolesarska naprava za kuhinjo in očiščanje.

Kupi se dobro ohranjen »Smoking« srednje velikosti. Naslov pove upravnistvo lista pod št. 6123.

Kupili bi male vozičke (vagončke) in plošče za obrabčanje za opekarstvo obrt in podložne desice za strešnik. 6058 (4) Cigjana Čarna, Hrvatsko.

ŽENITNA PONUDBA
Zasebni uradnik srednje starosti, čiste preteklosti, inteligenten, z 10.000 K premoženja, želi se poročiti s kako vdovo na deželi, brez otrok ali z otrokom, ki bi imela kako posestvo z gostilno ali trgovino. Le resne ponudbe naj se pošiljajo na upravnistvo »Slovenca« pod SREČA. Tajnost zagotovljena.

Odvetnika

dr. Vladimir Ravnihar

in

dr. Albin Smole

sta svoji odvetniški pisarni združila

Sedež pisarne:

Ljubljana, Sodna ulica št. 9
nas rot. ustične palače.

Slovensko zdravniško društvo v Ljubljani

Izvanredni občni zbor

se vrši dne 17. t. m. ob 4. ur popoldne v magistratni dvorani v Ljubljani s sledečim sporedom:

1. Poročilo iz Beograda: poročevalca prof. dr. Šerko in prof. dr. Zaklarič.
2. Volitev v državni in pokrajinski zdravstveni svet.
3. Volitev delegatov v jugoslovansko lekarsko društvo.
4. Referat o zdravniških zbornicah (Glej načrt v lišč. vijesniku broj 6. god. 19). Poroča primarij dr. Gregorič.
5. Slučajnosti.

Ker se bo na tem zborovanju razpravljalo o važnih čezgraničnih zadevah, se vabijo tudi zdravniki nečlani.

odbor.

Iščemo za takojšnji nastop nekoliko

izurjenih
livarjev.

Stanovanje in dobra aprovizacija zagotovljena. Ponudbe naj se pošljejo: Osječki železnilivarni in tvornici za stroje d. d. Osijek. 6120

Obl. konces. informačni zavod
Drago Beseljak
Ljubljana Cankarjevo nabr. 5

dobavlja vse kreditne in privatne informacije v tu- in inozemstvu. V abonentu ter posamezno cene zmerne. 6135

Kontoristinja išče zmožna slovenska in nemška govornica in pisarja, ter strojnica in stenografija kakor tudi v blagajniškem in knjigovodskem poslu. — Ponudbe pod šifro »Kontoristinja«.

Svarilo.

Javljava, da nisva plačnika na najino ime storjenih dolgov.
Julča in Mari Mís.

~~~~~

Odvetnik

dr. Boštjan Schaubach

naznanja, da je otvoril

svojo pisarno

v Borovljah.

~~~~~

HARMONIJA
na piščalke

za cerkev ali solo s tremi registri, popolnoma v redu, ima po vredni cenil oddati: Pašič, Maribor, Jožefova ul. 4.

Stiskalnica

za kopiranje, blagajna št. 2 4, pisalni stroj in tehnična za to 5 0 kg. z uvoz, vse v dobrem stanu se želi kupiti. Ponudbe na pošni predal 135, Ljubljana.

Tvrška KMET & KOMP. Ljubljana, Marije Terezije cesta slev. 8, KUPUJE

suhe gobe in fižol

V zalogi ima tudi letošnje lepo zdravo

črno brinje.

KUHARICA

ki opravlja tudi druga pišna dela se išče v dobro meščansko hišo v Ljubljani. Cenjene ponudbe pod št. 61. — Lj. na upravnistvo tega lista.

Glapec

valen konj, goved in polje delskega dela se sprejmejo pri dobri plači takoj v Ljubljani. Vpoštev pridejo le oni, ki so bili dlje časa v taki službi. Ponudbe na upravnistvo »SLOVENCA«.

Prispevajte za sklad S. L. S.

Knjigovodja

izurjena samostojna moč (bilancist) z večletno prakso se takoj sprejme. Plača po dogovoru. Ponudbe pisмено. »Samopomoč«, Ljubljana, Vodnikov trg 5.

DRVA

vam razlagam takoj in najceneje. Anton Pucihar, obrat žaganja drv, Poljanski nasip 22/4. 6136

DRVA

bukova in gabrova kupi Švicarska izvozna tvrdka. Ponudbe z navedbo možne in cene na Anončni ekspedicojo AL. MATEJČIČ, Ljubljana, Kongresni trg 3.

Priporoča se

izdelovalnica in preoblikovalnica klobukov in slamnikov za dame in gospode.

P. Barborič

Ljubljana

Mestni trg 7.

6113

MESNE IZDELKE

Kakovost najboljša!

Postrežba solidna!

kakor: Krakovske salame, brunšviške klobase, kranjske klobase, hrenovke, safalade, posebne klobase tlačenke, nadalje prekajeno slanino, papricirano slanino, prekaeno in zvito šunko, prekajeno meso itd. dobavljiva v vsaki množini po najnižji ceni iz lastnega obrata

GOSPODARSKA ZVEZA, Ljubljana.

Vojna zveza kranjskih konzumnih zavodov in konzumnih društev, Ljubljana.

6145

Ljubljana, dne 12. decembra 1919.

P. T.

Naznanjamo, da je sprememba pravil, sklenjena na izrednem občnem zboru dne 25. septembra t. l. potrjena, ter da se bo odis naš zavod imenoval:

Nakupovalna zadruga za konzume in produktivne zadruga in zavode, r. z. z. o. z., Ljubljana.

Bureau central d'achat pour coopératives et des instituts productifs, s. c. r. à r. l., Ljubljana.

Einkaufsgenossenschaft für Konsum- und Produktivgenossenschaften und Anstalten, r. G. m. b. H., Ljubljana.

Veselo tovanjem

Vojna zveza kranjskih konzumnih zavodov in konzumnih društev v Ljubljani.

Trpežno in ceno

pohišstvo za vse stanove

I. W. Müller, G. m. b. H.

tovarna in izložbeni prostori:

Dunaj V. Einsiedlerplatz 3—4.

Založba: Dunaj, I. Operaring 19.

Trajno olivnjeno! 5930 (8) Trajno olivnjeno!

JADRANSKA BANKA

Delniška glavnica 30.000.000.—

Reserve nad 10.000.000.—

Sprejema: vloge na knjižice, vloge na tekoči račun in žiro račun proti najugodnejšemu obrestovanju. Rentni davek plača banka iz svoje ja. — Kupuje in prodaja menice, devize, vrednostne papirje i. t. d. — Izdaja: čeke, nakaznice in akreditive na vsa tu- in inozemska mesta. — Daje predujme: na vrednostne papirje in na blago, ležeče v javnih skladiščih, daje trgovske kredite pod najugodnejšimi pogoji. — Prevzema: borzna naročila in jih izvršuje najkulantneje.

Brzjavni naslov: JADRANSKA.

BEOGRAD, DUBROVNIK, DUNAJ, KOTOR LJUBLJANA, MARIBOR, METKOVIC, OPATIJA, SPLIT, ŠIBENIK, TRST, ZADER. Ekspozitura: KRANJ.

Gvetličarna Bajt Viktor

ima v zalogi najmodernejšo poročne šopke, okrase za neveste, mirne šopke in venčke. Kompletni kinči za poročne vozove. Velika izbira salonskih cvetic, aražmarjev, palm, cvetličnih košaric itd.

Velika izbira krasnih vencev v vseh barvah in velikostih. 6115

Trakovi v vseh barvah in množinah.
pravi svilnati in papirnati.

Kreppapir v vseh barvah in množinah.

Cene solidne! Postrežba točna!

Naročajte „Slovenca“!

Iščemo za čim prejšnji nastop za našo novo urejeno moderno livarno livarskega poslovođjo.

Biti mora popolno samostojna moč, ki je dobro izvežban v vseh livarskih poslih. — Istodobno iščemo izurjenega

poslovođjo za mizarstvo in modele

ter izbornega

strojnega inžinirja

za obrat. Stanovanje je zagotovljeno. Ponudbe naj se pošljejo: Osječki železovarni in tovarni za stroje, d. d., Osijek. 6119

POZOR

kupci sodov in sladkorja.

POZOR

Vojaško oskrbovališče v likvidaciji ima okroglo 30 večjih in manjših sodov, 3 sode karamele (žgani sladkor tekoči) okroglo 1000 lit. in približno 200 lit. drože na prodaj.

Pismene, zapečatenе oferte do 20. decembra opoldne na vojaško intendantco za Slovenijo v likv. v Ljubljani. Čez naslovom zapečatenе oferte mora biti navedeno:

Prodaja sodov in sladkorja.

ŠTEDITE S PODPLATI!

Usnjati nabitki z žeblički, za moške in ženske čevlje, garnitura po K 2—, za otroške po K 150, se zopet dobivajo v ljubljanski zalogi tovarne „PEKO“ - čevljev,

Peter Kozina & Co., Ljubljana, Breg 20.

Bencin, bencol, terpentini, čebelni vosek, parafin, ceresin

se kupi v vsaki množini.

Ponudbe na poštni predal 110, Ljubljana.

Edini slovenski zavod brez tujega kapitala je:

Vzajemna zavarovalnica

proti požarnim škodam in poškodbi cerkvenih zvonov

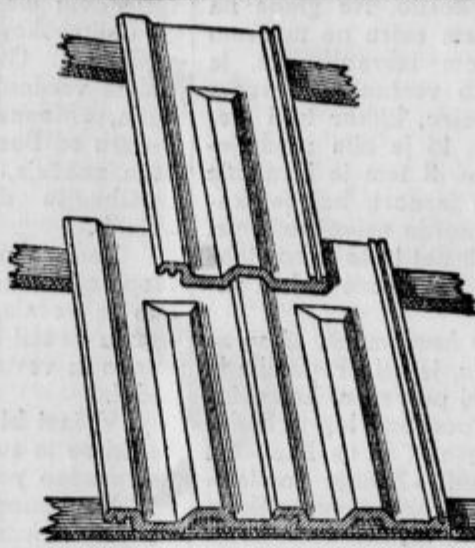
Ljubljana, Dunajska c. 17, Ljubljana.

Zavarovanja sprejema proti požarnim škodam: 1. raznovrstne izdelane stavbe, kakor tudi stavbe med časom zgradbe, 2. vse premično blago, mobilije, poljsko orodje, stroje, živino, zvonove in enako, 3. vse poljske pridelke, žita in krmo, zvonove proti prelomu, sprejema tudi zavarovanja na življenje, oziroma doživetje in druge kombinacije in proti neugodnim, vsakovrstna podjetja, obrti kakor tudi posamezne osebe za deželno nižjeavstrijsko zavarovalnico od katere ima tudi dežela Kranjska podružnico.

Varnostni zaklad in udnine, ki so znašale l. 1917 K 1.081.838-54, so poskočile koncem l. 1917 na 1.318.208-75.

Tedaj, čimvečje zanimanje za ta edini slovenski zavod, tembolj bo rasel zaklad.

Ponudbe in pojasnila daje ravnateljstvo, glavno poverjenstvo v Celju in na Proseka, kakor tud. po vseh farah nastavljen poverjenik. Cene primerne, hitra cenitev in takojšnje izplačilo.

Združene opekarne

preje F. P. Vidic & Komp. Vič, Ivan Knez, Brdo

nudijo:

zarebane strešnike (utorni crep) in zidno opeko

Uprašanja na Vidic & Komp., Ljubljana.

Na deželo!

Na drobno

SUHA ROBA

Škafi in čebri z vložki iz mecesnovega lesa. Otroče in večje banje ter žetniki imajo poleg vložkov tudi mecesuovo dno. —

Kible za mast samo iz mecesnovega lesa. Lesene lopate toporišča za sekire, kladva itd. — Blago je KOROŠKI izdelek prima kakovosti ter se ne sme ZAMENJATI z ribniško robo! —

Ernest Aljančič,

Ljubljana Gosposvetska Marije Terezije cesta 6.

Klavirje, pianine, harmonije, violine, citre, harmonike, strune itd. — ima

v velikanski zalogi

ALFONZ BREZNIK

učitelj Glasbene Matice in edini zaprišezni strokovnjak. LJUBLJANA, Kongresni trg 15 (nasproti nunske cerkve). 1816

Pisemske znamke

vojne znamke, znamke ob prevratu, ljubljanske, hrvatske, bosanske, srbske, sploh SHS, dalje italijanske, reške, Arad-Temesvar itd. kupim v vsaki množini po najvišjih cenah. Ponudbe s cenom: A. Weiss, trgovina znamk, Dunaj I. Adlergasse 8.

Vreče

vsake vrste in v vsaki množini kupuje vedno ter plačuje najbolje trg. firma J. Kušlan, Kranj, Gorenjsko.

Obveščamo vse svoje trgovske prijatelje, da smo

otvorili v Belgradu podružnico

našega delovanja v Bos. Brodu. Podružnica se bavi s posli vseh industrijskih, kolonijalnih in deželnih pridelkov. Prosimo vse naše trgovske prijatelje, da bi v vsakem oziru naklonili popolno trgovsko zaupanje naši podružnici v Belgradu kakor tudi centrali v Bos. Brodu.

Podružnica nasledn. Pere K. Kostića

Belgrad, Karadjordjeva 27.

Sira

à la Hptavec, večjo množino, franko Zagreb, prodam kg po 7 K v sodcih o 50 do 200 kg. Mlekarnstvo I. Horvatič, Zagreb, Ilica 69.

Apno

zidno in strešno

opeko ter drva

v celih vagonih ponuja Ljublj. komercijalna družba Ljubljana, Bleiweisova cesta št. 18.

Veletrgovina na debelo z manufakturnim blagom

Hedžet & Koritnik, Ljubljana

se je preselila

v Frančiškansko ulico št. 4 (dvorišče).

Dobavlja prvovrstno manufakturno sukneno in perilno blago iz Anglije, Francije in Italije.

Zahtevajte cenik!

Zahtevajte cenik!

Moško perilo

razne vrste srajc, spodnjih hlač, spalnih srajc in mehkih ovratnikov nudi trgovcem samo na debelo

Domača tvornica rublja d. d. Zagreb, Jelačićev trg 2, II. n.

Naročila po povzetju se izvršujejo z obratno pošto.

pozor Veliko božično razprodajo priredi elektrotvrdka „Svetla“ v Ljubljani, Mestni trg 25. Po zopetni otvoritvi rednega prometa dospe velika pošiljatev sortiranih električnih svetilk za sobe, spalnice, pisarne itd. v izredno okusni izvedbi; obenem žarnice vseh vrst, med drugimi tudi v obliki okrasov božičnih drevesc ter žarnice in baterije za žepne svetilke.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani

Stritarjeva ulica šte. 2

Podružnice v Splitu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici, Celju in Mariboru.

Delniška glavica z rezervnimi zakladi okrog

28.000.000 kron.

Sprejema vloge na knjižice in tekoči račun proti ugodnemu obrestovanju.

Kupuje in prodaja vse vrste vrednostnih papirjev, valut in dovoljuje

vsakovrstne kredite.